

Maros megyében sok gazdának nincs birtoklevele

Veszélyben a támogatások?

A felvétel illusztráció

Azokban a közigazgatási egységekben, ahol nem állítottak ki birtokleveleket a földtulajdonosok nevére az elmúlt évtizedek alatt hozott kormányhatározatok és törvények alapján, a gazdák saját zsebből kell megoldják a területeik felmérését és elosztását. Mivel csekély az országos kataszterezési programban sikeresen részt vevő közigazgatási egység, sokan attól tartanak, hogy jövőtől nem igényelhetnek területalapú támogatást. Nyárádgálfalva polgármesterét, Karácsony Károlyt a község, Nagy Zsigmond alprefektust a megyei helyzetről kérdeztük.

– Van-e olyan gazda Nyárádgálfalva községben, aki azért nem tudott APIA-s támogatáshoz jutni, mert nem kapta meg a földterületek tulajdonviszonyát igazoló birtoklevelet? Mennyi az összlakosság száma községszinten?

– Annak, aki területalapú támogatást szeretne igényelni, de nincs birtoklevele, a gazdasági nyilvántartó alapján kiállítunk egy igazolást, ez alapján kérvényezheti a támogatást. A 2011-es népszámlálási adatok szerint a község lakossága 3053, gyakorlatilag azonban 2650 személy él a község hét településén. Községszinten 70 %-ban osztottunk ki birtokleveleket.

Szer Pálósy Piroska

(Folytatás a 4. oldalon)

Ne feledje
IDŐBEN
megújítani előfizetését!
Ha előfizet,
BIZTOSAN
kézhez kapja
FÉLÁRON!
Telefon:
0742-828-647

A Sapientia egyetem nevét viseli a legújabb baktérium-nemzetség

A Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem (EMTE) és az Eötvös Loránd Tudományegyetem (ELTE) mikrobiológusai a Szent Anna kráter-tóból egy újabb, a tudományra nézve eddig ismeretlen baktériumnemzetséget izoláltak és írtak le Sapientia aquatica néven.

5.

Jimmy Carter 95 éves

Jimmy Carter, az Egyesült Államok 39., demokrata párti elnöke, aki 1977 és 1981 között volt hivatalban, október 1-jén töltötte a kilencvenötödik évét. Carter a legidősebb élő és minden idők leghosszabb életű amerikai elnöke.

15.

SAMIRA üzlet
Marosvásárhely, Bartók Béla utca 13. szám

Târg de Covoare
carpeta

Őszi szőnyegvásár
október 16–20. között!

Szerda
Csütörtök
Péntek
Szombat
Vasárnap

Naponta 8–20 óra között
kedvezményes áron vásárolhat!

Ajándék vár minden vásárlóra! Telefon: 0265/269-295; 0740-187-603.

Megbukott a Dăncilă-kormány

Elfogadta a parlament két házának plénuma a kormány ellen benyújtott bizalmatlansági indítványt. 238 honatya szavazott igennel.

A titkos, urnás szavazáson ötven ellen voksoltak az indítványnak. Az eredmény azt jelenti, hogy a parlament megvonta a bizalmat a kormánytól. A vonatkozó törvények alapján az elsődleges következmény az, hogy a kormány a következő kabinet felelősségéig néhány kivétellel csak a napi működéshez szükséges ügyekkel foglalkozhat, sürgősségi rendeletet nem adhat ki, és törvényjavaslatot sem nyújthat be a parlamentnek. Az alkotmány szerint a bizalom megvonásával egy időben a kormány menesztésre kerül. Az alaptörvény 103. szakasza szerint az államfő „kijelöl egy jelöltet a miniszterelnöki tisztségre, miután tanácskozott a parlamentben abszolút többséggel rendelkező párttal, vagy abban az esetben, ha nincs ilyen többség, a parlamentben képviselt pártokkal”.

„A miniszterelnöki tisztségre jelölt személynek a kijelölésétől számított 10 napos határidőn belül a kormány programja és tagjai teljes jegyzéke tekintetében kérnie kell a parlament bizalmi szavazatát” – szögezi le az alkotmány. A szakasz harmadik alpontja szerint „A kormányának a programját és tagjainak jegyzékét a képviselőház és a szenátus együttes ülésén vitatja meg. A parlament a képviselők és a szenátorok többségének a szavazatával nyújt bizalmat a kormánynak”. (Mediafax)

Aktuális

A nagy erdélyi nyílt „történelemóra”

Bodolai Gyöngyi

Örömmel olvasom, hogy az idén is folytatódik az Örökségünk őrei – fogadj örökbe egy műemléket mozgalom, amely az egyik legépítőbb, leghatásosabb, a kreativitásra leginkább ösztönző program a romániai magyar fiatalok körében. Középiszkolás diákok ezreit állítja „csatasorba”, erősíti erdélyiségük tudatát, gazdagítja történelmi ismereteiket, ismerteti meg őket a csapatmunka előnyeivel és fontosságával, ébreszti rá az írott és elektronikus sajtó szerepére, az önkifejezés, a tájékoztatás fontosságára.

Olyan mozgalom, amely nem öregszik, hiszen a végzős diákok helyébe mindig újjak jönnek, és az eddig elért eredmények ellenére Erdély tele van épített örökségünk olyan emlékeivel, amelyeket érdemes életre kelteni, bevinni a köztudatba, hogy ne merüljenek végleg feledésbe, és emlékeztessék a felelősöket, akik tehetnének azért, hogy semmi se pusztuljon el. Azok a középiszkolás diákok, aki beleássák magukat a múltba, szabadidejükben jókora karéjt áldoznak arra, hogy levéltárakban, könyvtárakban kutakodjanak, adatközlőktől a helyszínen tájékozódjanak, megszeretik a felváltott műemléket, és felelősséget éreznek érte. Mert Kányádi Sándort idézve „be kell hordanunk, hajtánunk mindent”, hiszen „semmi sem fölösleges”. Ezt érzik át a vetélkedőben részt vevő diákok, és miközben megismerik szűkebb szülőföldjük rejtett

(Folytatás a 3. oldalon)

OKTÓBER

11., péntek
A Nap kel
7 óra 34 perckor,
lenyugszik
18 óra 44 perckor.
Az év 284. napja,
hátravan 81 nap.

IDŐJÁRÁS
Változó idő, eső várható

Hőmérséklet:
max. 15°C
min. 7°C

A csütörtöki lottóhúzás nyerőszámai

Joker 45, 31, 33, 30, 7 + 9
40 5, 6, 12, 32, 30, 14
100 21, 41, 49, 30, 31, 2

NOROC PLUS: 9 2 6 7 9 0
SUPER NOROC: 0 1 4 3 1 0
NOROC: 1 0 7 8 6 6 6

ELŐFIZETÉS A SZERKESZTŐSÉGBEN IS!

Elfogadunk előfizetést lapunkra a következő hónapra a Népújság szerkesztőségében: Marosvásárhely, Dózsa György utca 9. szám, 2. emelet, 57-es iroda. Borbély Ernő, naponta 8-14 óra között, szombat – vasárnap zárva. Tel. 0742-828-647

Megyei hírek

Egymillió csillag

A Gyulafehérvári Caritas szervezésében október 11-én, ma 18 órakor ismét felragyognak az együttérzés lángjai Erdély tíz településén. Az adománygyűjtéshez a megyében a következő helyszíneken lehet csatlakozni: Marosvásárhelyen a Színház téren, Marossszentgyörgyön a Szent György téren. Szovátán egy héttel később, október 18-án a Petőfi Sándor téren szervezik meg a gyűjtést. A felajánlott adományokat helyi szinten fogják felhasználni a Caritas gondozásában lévők megsegítésére.

Holokauszt-emléknap

A holokauszt romániai emléknapja alkalmából a marosvásárhelyi zsidó hitközség együttműködésével a Maros megyei prefektúra megemlékezést szervez október 11-én, ma déli 12 órakor a marosvásárhelyi Călărașilor (volt Kossuth) utcai Zsidó mártírok emlékműnél.

II. gyermek-szólótáncverseny

A Táncolj Velünk Egyesület és a Maros Művészegyüttes október 11-én, pénteken 15 órától tehetséges néptáncos gyermekeknek ad lehetőséget a bemutatkozásra. A Maros Művészegyüttes kövesdombi termében 2. alkalommal zajló gyermek-szólótáncverseny célja az ifjú tehetségek feltérképezése és bátorítása arra, hogy egyénileg vagy párban felkészüljenek, és a legjobb tudásukat mutassák be szakmai zsűri előtt. Bővebb tájékoztatás a 0751-013-707-es, 0751-065-876-os telefonszámokon, illetve az esemény Facebook-oldalán.

Rövid terápiás program szenvedélybetegeknek

A Bonus Pastor Alapítvány november 4–15. között kététes rövid terápiás programot szervez szenvedélybetegeknek és felnőtt hozzátartozóiknak. Várják azok jelentkezését, akik változtatni szeretnének alkohol-, drog-, játék- vagy társfüggőséggel terhelt életmódjukon. Helyszín: Magyarózd, Terápiás Otthon. Jelentkezni, további részletek felől érdeklődni Marosvásárhelyen Bartha Évától a 0740-056-691-es telefonszámon lehet.

Gézengúz gyermektáncház

A Gézengúz játszóház táncházba várja a gyermekeket. A játékos néptánc- és népdaltanulásra szerdánként kerül sor 17 órától 5-7 éveseknek, 18 órától 5 év alattiaknak. Muzsikál Sinkó András és az Öves együttes. Helyszín: Studium-Prospero Kulturális Központ, Forradalom utca 8. szám. Cserecipő szükséges.

Hírszerkesztő: Mezey Sarolta

Isten éltesse!

Ma BRIGITTA, holnap MIKSA napja. MIKSA: eredetileg a régi magyar Mik-kel kezdődő keresztény nevek kicsinyítő képzős alakja, legvalószínűbb, hogy a régi magyar Mikhál származéka. Később a Maximilián magyarártására használták.

VALUTAÁRFOLYAM

BNR – 2019. október 10.

1 EUR	4,7498
1 USD	4,3074
100 HUF	1,4241
1 g ARANY	208,8708

Függöny

Premier holnap este a Spectrum Színházban

Amint arról korábban is beszámoltunk, bemutatónak ad otthont, rendhagyó előadás helyszíne lesz október 12-én, szombaton este 7 órakor a marosvásárhelyi Spectrum Színház. A *Függöny* című drámát Kincses Elemér rendező, drámaíró írta nővére, P. Kincses Emese regénye alapján. A darab cselekménye a múlt század '70-es éveinek végén játszódik, és egy erdélyi magyartanárno életéről, kálváriájáról szól, hol nevetve, hol szomorúan. A tanárno nem akar egyebet, mint egész embernek maradni, erdélyi magyar értelmiséginek. Nincs könnyű sorsa... Az előadás alapkérdése: változott-e azóta valami? A ma is aktuális, érdekesnek ígérkező produkció szerzője, rendezője, játszó színháza egyaránt marosvásárhelyi. Az előadás szereplői: Czíkó Juliánna, Szász Anna, Márton Emőke-Katinka, Ruzsuly Ervin. Rendező: Kincses Elemér. Díszlet- és jelmeztervező: Takács Tímea. A premiert követő, sorrendben második és harmadik előadásra október 13-án és 18-án este

Fotó: Barabási Attila Csaba

7 órától kerül sor a Spectrum Színház Rózsák tere 13. szám alatti székhelyén. Helyfoglalás a 0744-301-875-ös telefonszámon lehetséges. (Knb.)

Az Erdély TV-ben

Marosvásárhelytől Marosvásárhelyig – kiállítás-megnyitó

Az Erdélyi Magyar Televízió október 13-án, vasárnap este 8 órától tűzi műsorra a Marosvásárhelytől Marosvásárhelyig című rendhagyó festészeti kiállítás megnyitójáról készült, közel 40 perces összeállítását. A Kultúrpalota Art Nouveau kiállítótermében nyílt tárlat a múlt század elejétől napjainkig Marosvásárhelyhez kötődő festőknek állít emléket, 37 kiemelkedő festőművész munkái kerültek bemutatásra. Az ETV összefoglalójában helyet kapott Bogdán Zsolt kolozsvári színművész marosvásárhelyi költők verséből összeállított előadása is.

Zene és bor

A United by Music Románia Alapítvány másodjára szervez tehetségkutató versenyt fogyatékkal élő, zenében tehetséges személyeknek. Erről az eseményről mesélnek részletesebben pénteken 18.20-tól a *Mozaik* műsorban Orosz Anna projektmenedzser, Banga Erzsébet titkár és Nyikó Anetta, a tehetségkutató egyik résztvevője.

Vasárnap 13.30-tól az *Üzenet szeretettel* a szüret témáját járja körül. A műsor vendége Seprődi József borász, aki a szőlőtermesztésről és a borkészítésről, valamint mindennapi borkultúránk fontosságáról beszél.

A Marosvásárhelyi Ingatlan- és Piackezelő Kft.

közi az érdekeltekkel, hogy a helyi tanács ez év szeptember 26-i 247-es számú határozatának előírásai értelmében az 50%-os kedvezménnyel kibocsátott parkolóberletek december 31-éig érvényesek.

A vezetőség

RENDEZVÉNYEK

Dr. Tari Annamária Marosvásárhelyen

Dr. Tari Annamária magyarországi pszichológus első alkalommal tart Marosvásárhelyen előadást. A Maros Művészegyüttes kövesdombi termében Érzelmek a digitális korban – Párkapcsolattól a gyereknevelésig című, október 14-én 18 órakor kezdődő előadására jegyek 30 lejért a Kultúrpalota jegypénztárában kaphatók.

Bartókék Bécsben

A Hagymányok Háza erdélyi kirendeltsége és a Spectrum Színház szervezésében október 11-én, ma 19 órakor a Bartókék Bécsben – Katonadalok, 1918 című műsor tekinthető meg a Kultúrpalota nagytermében. A koncerten Bartók Béla által tervezett, Bartók, Kodály Zoltán és Kodály Emma által készített feldolgozások hangzanak el, illetve a Kárpát-medencéből származó eredeti népzene is szerepet kap. A műsor szerkesztője Kelemen László, közreműködők: Agócs Gergely – ének, fujara, Balogh Kálmán – cimbalom, a Cantuale énekegyüttes, Cserta Balázs – fúvós hangszerek, Cseh Dalma és Czébely Beáta – zongora, Hideg Anna (Ördöngösfűzes) – ének, Kiss-B. Attila – ének, Kelemen Barnabás és Kelemen Gáspár – hegedű, Lengyel László Türei (Kalotaszeg) – ének, Lénárt Ágota – zongora, Navratil Andrea, Pál Eszter, Sőregi Anna – ének, Szabó Péter – cselló és a Magyar Állami Népi Együttes zenekara Pál István „Szalonna” vezetésével. Jegyek a Kultúrpalota jegypénztárában válthatók, egy jegy ára 20 lej, a diák- és nyugdíjasjegyek ára 10 lej.

Tökfesztyál Szovátán

Október 18–20. között szervezik meg Szovátán a tökfesztyált, a Tök Jó hétvégén. A tökfesztyál érdekességekkel, bőséges finomságokkal, hagyományos ételekkel és italokkal, zenével, koncerttel, táncokkal és természetesen sok-sok tökcsodateremtéssel várja az érdeklődőket. Pénteken

dél előtt gyermek- és ifjúsági programok lesznek, az ünnepélyes megnyitóra 11.15 órakor a Petőfi parkban kerül sor. Délután zenés-táncos előadásokat tűztek műsorra, este 7 órakor a DJ Projekt koncertezik. Szombaton 11.30 órától a Maros megyei önkéntes tűzoltóalakulatok felvonulása, néptánc, 15 órától íjászkodás és hőlégballonozás lesz. Délután gyerek- és ifjúsági programokat szerveznek. 19 órától a Bojtorján koncertezik. Vasárnap délután fél 5 órától a korondi fúvószenekar, a Road of Life, majd 19 órától a Bagossy Brothers lép fel.

Női utak 3.

– tematikus alkalmak nőknek

A Familia Családsegítő Centrum szervezésében harmadik alkalommal kerül sor beszélgetéssorozatra a Rózsák tere 61. szám alatt (bejárat a Sáros utcából). Nők jelentkezését várják, akik nők társaságában szeretnének női témákról hallani és beszélgetni, mások és önmaguk tapasztalataiból erőt meríteni. Az alkalmakon dr. Kovács Réka Rozália pszichológus tart bevezető, gondolatébresztő előadást, amelyet kötetlen megbeszélés követ. A csoport zárt csoportként működik, így a későbbiekben új tagokat nem tudnak fogadni. A jelentkezők esetében fontos az alkalmakon való következetes részvétel. Maximális csoportlétszám: 10-12 fő. A sorozat témái: női identitás napjainkban; nőiességünk megélése, félelmek, szegények, sexualitás; női szerepek, elvárások; női példaképek; meghatározó férfiak az életben; párban vagy egyedül, párkapcsolati problémák. Információk a 0742-080-704-es telefonszámon. Első alkalom október 12., szombat, kisbabákat is lehet vinni.

Kiállítás a Bolyai téren

Vasárnap, október 13-án déli 12 órakor Rucz Ágnes és Kádár Borbála alkotásaiból, kézi festésű üvegedényekből, dísz tárgyakból álló kiállítás megnyitójára várja az érdeklődőket a Marosvásárhelyi Örmény–Magyar Kulturális Egyesület. A rendezvény helyszíne a Bolyai téri unitárius egyházközség Dersi János terme. A kiállítás október 13–25. között lesz megtekinthető.

NÉPÚJSÁG
ÖNÁLLÓ
MAROS MEGYEI NAPILAP
Kiadja az IMPRESS KFT.
FŐSZERKESZTŐ:
Karácsonyi Zsigmond
LAPSZERKESZTŐK:
Antalfi Imola
Benedek István

MUNKATÁRSÁK: Antalfi Imola, Bodolai Gyöngyi, Farczádi Attila, Menyhárt Borbála, Mezey Sarolta, Mózes Edith, Kaáli Nagy Botond, Nagy Miklós Kund, Nagy Székely Ildikó, Nagy Tibor (fotó), Szer Pálósy Piroška, Vajda György. **KORREKTÚRA:** Horváth Éva, Kiss Éva.
TÖRDELÉS: Makkai Katalin, Makkai Melánia, Vajda Gyöngyi.
FŐKÖNYVELŐ: Nagy Melinda. **REKLÁMMENEDZSER:** Borbély Ernő – e-mail: reklam@e-nepujasg.ro, tel. 0742-828-647.
REKLÁM-LAPTERJESZTÉS: Madaras Éva Adrienn, tel/fax: 00-40-(0)265-268-854. **APRÓHIRDETÉS:** Petres Emilia.
SZERKESZTŐSÉG: 540015 Marosvásárhely, Dózsa György út 9. szám, II. emelet. **Internet:** www.e-nepujasg.ro **E-mail:** nepujasg@e-nepujasg.ro
Telefon: titkárság: 0265/266-780 és tel/fax: 0265/266-270, közönségszolgálat: 0365/410-440, 0265/266-780. **Nyomda:** Palatino.
A szerkesztőség véleménye nem feltétlenül azonos a szerzők véleményével.
Előfizetés a postahivatalokban, postásoknál és a szerkesztőségben, tel.: 0742-828-647.
Hirdetési irodánk nyitvatartási rendje: hétfő, kedd, szerda, csütörtök: 8-16 óra, péntek: 8-15 óra, szombat zárva, vasárnap: 10.30-14.30 óra között.

642357800069
ISSN 1220-3475 (print);
ISSN 1584-3238 (online)

Megbírságnak a kettős mércét alkalmazó cégeket

Az üzleti forgalom négy százalékáig terjedő bírsággal büntetnék azokat a cégeket, amelyek a másutt forgalmazottnál gyengébb minőségű termékeket értékesítenek Romániában azonos márkanév alatt.

Az erről szóló törvénytervezetet szerdán fogadta el a szenátus.

Az ellenszavazat nélkül, 18 tartózkodás mellett megszavazott jogszabály szerint a kettős mércét alkalmazó kereskedők és szolgáltatók megtévesztik a fogyasztókat, ezért polgári és büntetőjogi felelősséggel tartoznak.

A Liviu Dragnea volt házelnök, a kormányzó Szociáldemokrata Párt volt elnöke által betervezett törvénytervezet értelmében a kettős mércé alkalmazását a fogyasztóvédelmi – adott esetben pedig az állategészségügyi és élelmiszer-bizton-

sági – hatóság hivatott megállapítani. Az illetékes hatóság a „visszaesőket”, vagyis azokat a cégeket, amelyek az első bírságolás után sem hagynak fel a kettős mércé alkalmazásával, fél évre kitilthatja a román piacról.

A fogyasztóvédelmi hatóság szeptemberben arról számolt be, hogy az általa megvizsgálta, Nyugat-Európában és Romániában azonos elnevezéssel és feliratokkal forgalmazott 80 élelmiszeripari termék közül 18 esetben talált eltérést: az ízesítők nem voltak azonosak, vagy teljesen hiányoztak a romániai termékből, esetenként pedig az arányuk eltért a nyugat-európaiétól.

A kettős mércét büntető törvénytervezet akkor léphet hatályba, ha a képviselőház is megszavazza és az államfő kihirdeti. (MTI)

EP: a tagállamoknak sürgősen meg kell állapodniuk az unió következő költségvetéséről

Az Európai Unió tagállamainak a lehető leghamarabb közös álláspontra kell jutniuk az unió 2020 utáni, hosszú távú költségvetéséről, annak késedelmek elfogadása miatt zavar keletkezhet a 2021-es uniós programok finanszírozásában – szögezték le az Európai Parlament (EP) képviselői csütörtökön, kétnapos brüsszeli plenáris ülésükön.

A 426 támogató, 163 ellenszavazat és 67 tartózkodás mellett elfogadott állásfoglalásban a képviselők vészforatókönyv készítésére kérték fel az Európai Bizottságot, mert egyértelmű kockázatát látják annak, hogy az Európai Unió Tanácsával tar-

tandó tárgyalások nem zárulnak le 2020 végéig. A képviselők állásfoglalásukban megerősítették a következő uniós keret költségvetéséről az előző parlamenti ciklusban elfogadott parlamenti álláspontot. Noha a tanácsnak még nem sikerült kialakítania álláspontját a kérdésben, az Európai Parlament 2018 novembere óta készen áll a tárgyalásokra – húzták alá.

Az éghajlatváltozás ügyét kiemelve azt hangsúlyozták, hogy a párizsi klímacélok elérése érdekében „a politikai és pénzügyi erőfeszítések terén sürgősen újabb ugrásszerű változásra van szükség”, amelyet „az uniós költségvetésnek tükröznie kell”. (MTI)

Megindult a török hadművelet Északkelet-Szíriában

A török hadsereg ellenőrzése alá vonta a kijelölt célpontokat Északkelet-Szíriában a szerdán megindított, Béke Forrása fedőnevű hadművelet keretében – közölte csütörtökön a török védelmi minisztérium a Twitteren.

A tárcá hozzatette, hogy a katonai beavatkozás légi és szárazföldi műveletei az éjszaka során is sikeresen, a tervnek megfelelően zajlottak. A szóban forgó célpontokról azonban a minisztérium nem árult el részleteket.

Az offenzíva szerda délután a tűzéréség és a légierő csapás-méréseivel kezdődött meg a szíriai Rász-el-Ain és Tell-Abjad településeknél, ahol a török szárazföldi alakulatok késő este lépték át a határt. A kommandósok helyi idő szerint 22 óra körül kezdték elbontani a korábban létesített, mozgatható tömbből álló betonfal egyes elemeit.

A katonai beavatkozás elsősorban a Népvédelmi Egységek (YPG) nevű kurd milícia ellen irányul, amelyet a NATO-szövetséges Egyesült Államok kiképzett és modern fegyverekkel látott el az Iszlám Állam terrorszervezettel szemben folytatott harc során. Ankara az YPG-t biztonsági fenyegetésnek és terrorszervezetnek tartja, miután szerinte a szíriai kurd fegyveresek a Törökországban tevékeny Kurdisztáni Munkáspárt (PKK) szakadárjainak szövetségesei.

Az Anadolu török állami hírügynökség csütörtökön arról számolt be, hogy a légierő és a tűzéréség eddig 180 ellenséges célpontot semmisített meg, köztük bűvőhelyeket. A jelentés szerint Tell-Abjadban reggel csend honolt, hallgattak a taracok, később azonban újraindult a támadás. Rász-el-Aint mindvégig lötték a határ török oldaláról, a város felett több füstfelhő magasodott az égnek. Csütörtökön a déli órákban Törökország szíriai szövetségese, a Szíriai Nemzeti Hadsereg (SNA) ellenzéki milícia is belépett az Eufrátesztől keletre fekvő szíriai területekre.

Az állami hírügynökség később azt is tudatta, hogy a török hadsereg Tell-Abjadtól nyugatra két falut, el-Jabszét és Tel-Fandert már „megtisztította a terrorizmustól”.

Varga Csaba hamarosan elindul a csúcsra

Varga Csaba erdélyi magyar hegymászó hamarosan elindul, hogy megmássza a 8167 méter magas Dhaulagiri csúcsát – közölte csütörtökön a Kalifa Alpin csapat kommunikációs menedzsere, Bíró Dániel az MTI-vel.

Az összegzés felidézi, hogy az alpinista kedden indult el az alaptáborból, és már aznap elérte az 1-es, egy napra rá pedig a 6526 méterre kiépített 2-es tábor. Néhány órával ezelőtt már 7250 méteres magasságból, a 3-as táborból jelentkezett be műholdas telefonon, néhány óra múlva a tervük szerint elindul a csúcs felé.

A közlés szerint Varga Csaba eddig mostoha körülmények között mászott, az első napot hóviharban tette meg és a második nap végére is elromlott az idő. Az első csúcsmászás nyo-

Az Anadolu arról szintén beszámolt, hogy Szíria felől – a korábbi aknagránátokat követően – légvédelmi lövedékek is becsapódtak a török Ceylanpinar településen, és három házban károkat okoztak. Az incidensben két gyerek megsebesült, kórházba kellett szállítani őket. További aknagránátok zuhantak Akcakaléra, Nusaybinra és Birecikre.

Mindeközben az isztambuli rendőrség csütörtök reggel őrizetbe vette otthonában a BirGün című ellenzéki napilap internetes kiadásának szerkesztőjét, Hakan Demirt. A rendőrség közölte: szerda éjszaka óta 78 emberrel szemben indult jogi eljárás, amiért forrásmegjelölés nélkül, hazug információkkal lejárató kampányt, valamint terrorpropagandát folytattak Törökország és a török biztonsági erők ellen a Béke Forrása hadműveleten keresztül, továbbá gyűlölködésre buzdították a lakosságot.

Nyilatkozataik miatt nyomozás indult a második legnagyobb török ellenzéki tömörülés, a kurdbarát Népek Demokratikus Pártja (HDP) két társelnöke, Sezai Temelli és Pervin Buldan, illetve a HDP további három képviselője ellen is terrorszervezet propagandájának, valamint a kormány lejáratásának gyanújával.

Törökország azért indította meg a Béke Forrása hadműveletet, mert Recep Tayyip Erdogan török elnök a közelmúltban megalékelte, hogy az Egyesült Államok nem teljesíti Ankara kívánságait az Északkelet-Szíriában közösen kialakítandó biztonsági övezetét illetően.

Jens Stoltenberg NATO-főtitkár pénteken (ma) hivatalos látogatásra Isztambulba érkezik, ahol Erdogannal is tárgyal az újonnan megindított török hadműveletről. Stoltenberg szerdán Rómában azt mondta: Ankarának vigyázni kell arra, hogy katonai tevékenységével ne sodorja veszélybe az Iszlám Állam elleni harcban elért sikereket. Hangsúlyozta: Törökországnak jogos biztonsági aggályai vannak, észak-szíriai katonai tevékenységének azonban megfontoltnak és arányosnak kell lennie, ami fontos a térség további stabilitásának szempontjából. (MTI)

mait teljesen befedték az elmúlt napok havazásai, így az extrém mennyiségű hóban ezúttal is minden méterért meg kellett küzdenie.

Varga Csaba számára a Dhaulagiri legnehezebb szakasza következik, a 8000 méteres magasság fölött húzódo hosszú, kitett, tüéles csúcsgerinc, amelyen csak szélcsendes időben van esélye a mászónak keresztüljutni.

Varga Csaba célja, hogy pótlólagos oxigén és serpák segítségével, Eröss Zsolt után második magyarként másssa meg a legnehezebb nyolcezresek között számon tartott Dhaulagirit. Ha sikerrel jár, ez lesz az 5., egyben idén a 2. megmászott nyolcezre, hiszen július 19-én, szintén mostoha körülmények között felért a 8080 méteres Hidden Peak csúcsára. (MTI)

Ország – világ

Lefelé módosított növekedés

A korábban közölt 4,7 százalék helyett 4,6 százalékkal nőtt a román gazdaság az első fél évben a tavalyi év azonos időszakához mérten a nyers adatok szerint – közölte csütörtökön az országos statisztikai intézet második becslésében. A szezonális és naptárhatással kiigazított érték szerint is ugyanolyan mértékben, 4,7 százalékra mérsékeltek a növekedést a korábban közölt 4,8 százalékhöz képest. A statisztikai intézet ugyanakkor megerősítette, hogy a második negyedévben 4,4 százalékkal nőtt a román bruttó hazai termék (GDP) a tavalyi azonos időszakhoz mérten, és a második negyedévi GDP 1 százalékkal volt nagyobb az első negyedévihez mérten. (MTI)

Jelentősen nőtt a külkereskedelmi hiány

Az első nyolc hónapban 10,850 milliárd euró volt Románia külkereskedelmi mérlegének hiánya; 20,8 százalékkal, 1,867 milliárd euróval az egy évvel korábbihoz mérten – közölte csütörtökön a statisztikai intézet. Ebben az időszakban az export 1,7 százalékkal, 45,749 milliárd euróra, az import 4,8 százalékkal, 56,599 milliárd euróra bővült. Augusztusban mind a kivitel, mind a behozatal 2,5 százalékkal csökkent, így a nyolcadik hónapban az export értéke 5 milliárd euró volt, az importé 6,368 milliárd euró. Románia külkereskedelme háromnegyedét az EU-tagállamokkal bonyolítja. Az első nyolc hónapban a kivitel 47,5 százalékát és a behozatal 37,1 százalékát a gép- és járműipari termékek tették ki. (MTI)

Elutasították a francia biztosjelöltet

Elutasították az új Európai Bizottságban belső piaci biztosnak jelölt francia Sylvie Goulard kinevezését csütörtök délután az Európai Parlament (EP) illetékes szakszabványai. Három jelöltet nem hagytak jóvá az első meghallgatást követően azonnal a koordinátorok, ők írásbeli kérdéseket kaptak, kettejüknek pedig másodjára is meg kellett jelenniük a képviselők előtt. A lengyel Janusz Wojciechowski végül zöld jelzést kapott, de Goulard-t második meghallgatása után is leszavazták, bennfenteseik szerint 82:29 arányban. A legtöbb vitát az állítólagos európai parlamenti fiktív állások ügyében ellene folytatott korábbi vizsgálat váltotta ki. Szakértők arról számoltak be, hogy Ursula von der Leyen megválasztott elnök ennek nyomán nagy valószínűséggel új jelöltet fog kérni Párizstól. (MTI)

A Munkáspárt újra népszavaztatna a Brexitről

A brit Munkáspárt kormányra kerülése után azonnal népszavazásra bocsátja a brit EU-tagság ügyét, azzal a választási lehetőséggel, hogy Nagy-Britannia maradjon az Európai Unió tagja – mondta csütörtökön a legnagyobb brit ellenzéki erő vezetője. Jeremy Corbyn, aki a közép-angliai Northampton városában rendezett partgyűlésen részletezte a Labour programját az általános várokozások szerint hamarosan esedékes előre hozott választásokra, kijelentette: miután a konzervatív párti kormány a Brexit-folyamatot eddigi három évében kudarcot vallott, ideje kivenni a döntést a politikusok kezéből, és a népre kell bízni az utolsó szó kimondását. Corbyn közölte: ha a Munkáspárt kormányra kerül, haladéktalanul törvényt alkot az újabb népszavazás megtartásáról. (MTI)

A nagy erdélyi nyílt „történelemóra”

(Folytatás az 1. oldalról)

értékeit, a szülőföldhöz való kötődésük is erősebbé válik. Miután felfedezték és megszerették a mostoha vagy jobb sorsú, de támogatásra szoruló műemléket, kezdődik el a csapatmunka másik legfontosabb szakasza, amelynek során a legkreatívabb módszereket, eszközöket, az ötletek kimeríthetetlen lehetőségeit keresik és találják meg arra, hogy felhívják a közönség figyelmét a választott műemlékre. Népszerűsítő tevékenységük kisebb és nagyobb közösségeink épülését szolgálja, s be kell vallanom, hogy azért szeretek részt venni rendezvényeiken és a vetélkedőkön, mert magam is sokat tanultam tőlük az elmúlt években.

A győztesek számára pedig nehezen vagy talán soha el nem érhető lehetőség a Brüsszelben, az Európa Parlamentben tett látogatás, amelynek során munkájuk eredményének, a választott műemléknek a bemutatására is lehetőségük nyílik.

2012 óta folyik 13 megye 3.000-et meghaladó diákjainak részvételével ez a nagy erdélyi nyílt történelemóra, amiért minden elismerés megilleti Hegedűs Csilla ötletgazdát, az RMDSZ ügyvezető alelnökét, aki miniszteri tanácsosként az új örökségvédelmi törvénykönyv összeállításának koordinálásában is szerepet játszott, valamint mindazokat a pedagógusokat, politikusokat, akik felvállalták a rendezvény támogatását, és a részt vevő diákokat mindenekelőtt. Csak így tovább!

Veszélyben a támogatások?

(Folytatás az 1. oldalról)

– Hány gazdasági pozíció van községi szinten?

– Községi szinten 1730 gazdasági pozíció van, az erdőkre minden tulajdonos kapott birtoklevelet. 2016-ig egy birtoklevél tartalmazott mindent, belsőseget és külterületet egyaránt, ami megnehezítette a dolgot. Most már a tulajdonosok külön parcellákra is kaphatnak birtoklevelet, egy személy több birtoklevelet is kaphat, amennyiben topográfushoz fordul, felméri és a kataszteri nyilvántartásba bejegyzik.

– Ez saját költségen végzett telekélés, ami nem olcsó... Számszerűsítve a települések szerint hány családnak van birtoklevele?

– Községi szinten 2549 birtoklevél van kiadva. Azért ekkora ez a szám, mert a parcelláris felmérésekkel egy személynek akár tíz vagy annál több birtoklevele is lehet. Egyébként Nyárádgyálfalván 1156, Nyárádszentlászlón 585, Szentháromságon 518, Bedében 96, Nyomáton 85, Nagyadorjánban 63, Kisadorjánban 46 birtoklevél van kiadva.

– Hány gazda igényelt területalapú támogatást?

– A községben 206 kérvényt az APIA-hoz, és 34 pályázatot a Pro Economicához nyújtottak be a gazdák. Kétszáz olyan kisgazda van, aki 50 hektár alatti földterületen gazdálkodik, de van olyan nagygazda is, aki kétszáz hektár fölötti földterületen, és háromszáz körüli fejőstehenet, kb. hatszáz juhot is tart, hetven személyt foglalkoztat.

– A Nyárad szabályozásával a község lakosainak a földterületeit is megcsönkítették. Kaptak-e némi kárpótlást ezért?

– A Nyárad töltése fel van tüntetve az emberek birtoklevelén, a tulajdonukból sokat elvettek, míg a vízügynek semmi papírja nincs. Amikor fel kellett leltározni a község területét, sem a vízügy, sem a CFR, sem a Telekom – amelyek papírok nélkül építenek, foglalnak –, nem reagált a megkeresésünkre. Egyébként tavasszal, nagy záporok esetén több tíz

ember kertjét elönti a víz, és a panasza azzal védekezik a vízügy, hogy mindez tervezési hiba miatt van.

Nehézkés a birtokba helyezés

– Megyei szinten hány birtoklevelet kellene még kiadni a földterület-tulajdonosoknak? Mi az oka az egy helyben topogásnak? – kérdeztük Nagy Zsigmond alprefektust.

– Maros megyében még nagyon sok birtoklevelet kellene kiadni. Eddig több olyan törvény jelent meg, amelyek a folyamat felgyorsítását voltak hivatottak megoldani. Míg régebb az összterületre állítottak ki birtoklevelet, a 2013. évi 165-ös számú törvény a részleges, parciális birtoklevelek kiadását is lehetővé tette. A törvény szerint addig nem adnak ki birtoklevelet, amíg nincs meg a parciális felmérés. Ez egy hosszú és költséges folyamat, mert akár 40-50 tulajdonosnak is lehet területe egyazon parcellában. Ahhoz, hogy valaki saját földterületét felmértesse, minden tulajdonos területét fel kell mérni az illető parcellában. Ha a birtokba-helyezési ív és a parcelláris felmérés eljut a kataszteri hivatalhoz, majd a prefektúrára kerül, az eljárás már lerövidül, mert az átfutási idő legtöbbször egy hét. A gond azonban a polgármesteri hivataloknál kezdődik, mivel nem tudnak elegendő birtokba-helyezési ívet küldeni a kataszteri hivatalhoz, míg nem készül el a parcelláris felmérés. Ez sajnos ördögi kör...

– Kell-e attól tartanunk a kisgazdák, hogy jövőtől elesnek a területalapú támogatástól, amennyiben nincs birtoklevelük, és anyagi lehetőségeik miatt nem engedhetik meg maguknak a kataszteri felmérés elvégzését?

– Remélhetőleg találnak valami megoldást, ugyanis a törvényhozó is tisztában van a hiányosságokkal. Volt még egy ilyen jellegű kezdeményezés ezelőtt három évvel, amikor kötelezővé tették volna a birtoklevelet, ez azonban elmaradt. Elvégre senkinek sem érdeke, hogy az agrárszektor ne részesüljön az uniós támogatásokban, hiszen nagyon sok gazdálkodót hátrányosan érintene azok megvonása.

Forma

Nemzetközi performance-fesztivál

Október 12–20. között a marosvásárhelyi vár Mészárosok bástyájában a 3G Színház szervezésében nemzetközi színházi performance-fesztivál lesz. Az első alkalommal megrendezendő fesztivállal szeretnék az új előadó-művészeti formanyelvet népszerűsíteni nemcsak a szakmai körökben, hanem a bemutatott előadások révén az érdeklődő nagyközönség előtt is. Kolozsvári, amszterdami, lisszaboni és rigai független színházak mutatják be produkcióikat, ugyanakkor közös előadás is lesz. Partnerek a Reea, a 44 Színház és az Amper Egyesület.

A pályázat témájának megfelelően öt előadás Európáról, az európai politikusokról szól, illetve az EU

napirenden levő gondjait dolgozza fel. A társulatok olyan darabokat állítottak színre, amelyekből kiderül, hogy miként viszonyulunk az európai intézményekhez. A következő előadások láthatók a fesztiválon: október 12-én, szombaton *Gyarak és üzemek* (a kolozsvári modernitást és vidéki világot kutató központ előadása), 13-án, vasárnap Elise Wilk *Eltűntek* (Yorick stúdió), 14-én, hétfőn *Az emlékezés memóriája* (Alkotási és Kísérleti Reaktor, Kolozsvár), 15-én, kedden *De Eurocommissairis* (Mugmetdegoudentand, Amszterdam), 16-án, szerdán *Farida* (András Lóránt Társulat), 17-én, csütörtökön *Play* (Confraternita del Chianti, Milánó), 18-án, pénteken *Túl – Dincolo* (3G Színház), 19-én szombaton *Mr. Moedas wants to see the world – Moedas úr látni szeretné a világot* (Joao Garcia Miguel Társulat, Lisszabon), 20-án, vasárnap *A trójai kanca – The Trojan Mare* (Story Hub, Riga). Az előadások 19 órától kezdődnek a Mészárosok bástyájában levő 3G stúdióban (az emeleten).

A fesztiválon október 15-én, kedden 17 órától bemutatják Elise Wilk *In spatele geamurilor sunt oameni* (*Az ablakok mögött emberek állnak*) című kötetét. Meghívták Alina Nelega és Theo Marton, moderátor: Andrei Vornicu. Elise Wilk 1981-ben született Brassóban, a kolozsvári Babeş-Bolyai egyetem újságíró szakán végzett, majd mesteri tanulmányait a brassói Transilvania egyetemen folytatta kommunikáció és irodalomból, a Marosvásárhelyi Művészeti Egyetem doktorandusza. 2008 óta több színdarabot írt, amelyeket nemcsak Romániában, hanem Németországban, Görögországban, Svájcban, Olaszországban, Oroszországban, Ausztriában, az Amerikai Egyesült Államokban, Magyarországon, Csehországban és Norvégiában is előadtak. Művei eddig tíz nyelven jelentek meg. Több nemzetközi szakmai díjat is nyert. Darabjait a Művészeti Egyetemen, a 3G Színház és a Yorick stúdió is műsorra tűzte.

Az előadásokra ingyenes a belépés, a helyek száma korlátozott, ezért ajánlatos előzetesen a 3G Színháznál érdeklődni. (vajda)

Jelenet Elise Wilk *Eltűntek* című előadásából

Magyar és román nagyjátékfilmek minden mennyiségben a 27. Alter-Native filmfesztiválon

A rövidfilmek mellett a 2018-as és 2019-es esztendő legsikeresebb román és magyar játékfilmjeit is megtekintheti a közönség az Alter-Native nemzetközi rövidfilmfesztiválon, amelynek ideje, 27. kiadása november 6-a és 10-e között zajlik majd a marosvásárhelyi Kultúrpalotában. A szervezők ezúttal is gondoskodtak arról, hogy a Magyarország, illetve Románia által a legjobb idegen nyelvű filmért járó Oscar-díjra javasolt alkotások is szerepeljenek a szemle programjában, így megnézhetik majd a filmkedvelők Tóth Barnabás *Akik maradtak* (fotó) című munkáját, illetve Corneliu Porumboiu *La Gomeráját* is.

Tóth Barnabás neve már csak azért is ismerősen csenghet az Alter-Native-látogatók számára, mert tavaly Susotázs című rövidfilmjével ő nyerte el a fesztivál nagydíját. A rendező Marosvásárhellyel való kapcsolata hosszú távúnak tűnik, és jövőre személyesen is találkozhat vele a közönség, a szervezők bejelentése szerint ugyanis ő lesz a 2020-as Alter-Native zsűrijének egyik tagja. A magyar rendező Oscar-díjra javasolt filmje egy 16 éves lány és egy 40 feletti férfi lelki egymásra találásának szépségeit és nehézségeit meséli el, háttérben a második világháborút követő évek vörös terrorba forduló időszakával. A film ősbemutatója az amerikai Telluride filmfesztiválon volt augusztus végén, Magyarországon pedig szeptember 19-én mutatták be. A Menemsha Films megvásárolta a film amerikai forgalmazási jogát, így a télen az Egyesült Államokban is látható lesz az alkotás, amelyben Hajduk Károly és Szőke Abigél alakítja a főszerepeket.

A magyar filmipar képviselőjében jelen lesz még a fesztiválon Reisz Gábor *Rossz versek* című vígjátéka, amely négy Magyar Filmdíjat nyert, többszörös fesztiválgyőztes alkotás, valamint az ideje Alter-Na-

tive egyik zsűritagjának, Schwechtje Mihálynak a filmje is, a *Remélem, legközelebb sikerül meghalnod* :). A film az első magyar tinitriller, amely egy online zaklatásba forduló szerelem pattanásig feszült történetét mutatja be. Megnézhetik a filmkedvelők Kovács István *A szürke senkik* című, 2017-es munkáját is. Ez egy első világháborús történet egy magyar-osztrák-román felderítőcsapatról, amely veszélyes küldetésben, ellenséges vonalak mögött kísérel meg felderíteni egy olasz harci állást. A filmben szerepet kapott Molnár Levente színművész is, aki szintén tagja a fesztivál bírálóbizottságának.

Románia idén Corneliu Porumboiu *La Gomerá (A hegyek szigete)* című filmjét jelölte a legjobb idegen nyelvű filmért járó Oscar-díjra. Porumboiu ötödik nagyjátékfilmjének nemzetközi bemutatója Cannes-ban volt, aztán bemutatkozott a 44. Torontói Nemzetközi Filmfesztiválon, a napokban levetítették a New York-i Filmfesztiválon, valamint a BFI London Filmfesztiválon is. A filmben a Napszálltából ismert Vlad Ivanov alakítja a főszerepet, de feltűnik még benne Catrinel Marlon, Rodica Lazăr, Antonio Buil, Agusti Villaronga, Sabin Tambrea és Szőnyi Julieta is.

Megnézheti még az Alter-Native közönsége az Alexis Cahill és Alexis Sweet Cahill rendezte *Mária, Románia királynője* című filmet – amelynek hazai bemutatója a fesztivál hetén lesz –, és szerepel a programban Mona Nicoară 2018-as filmje is, a *Distanța dintre mine și mine*, illetve Tudor Giurgiu *Parkingja*, amely főként spanyolul beszélő, Spanyolországban és Romániában, vegyes stábbal forgatott film, Marin Mălaicu-Hondrari *Apropierea* című regényének adaptációja.

A fesztivál partnerei: Maros Megyei Tanács, Marosvásárhelyi Művészeti Egyetem, Balassi Intézet – Bukaresti Magyar Kulturális Központ, Mediawave Alapítvány, Jazz&Blues Club. Főtámogatók: Nemzeti Kulturális Alap (AFCN), Románia Kormányának Nemzeti Kisebbségvédelmi Hivatala, Marosvásárhely Polgármesteri Hivatala, Nemzeti Kulturális Alap és Bethlen Gábor Alap (Magyarország), Communitas Alapítvány.

SZÍNES VILÁG

XV. évf. 38. (685.) szám, 2019. október 11., péntek

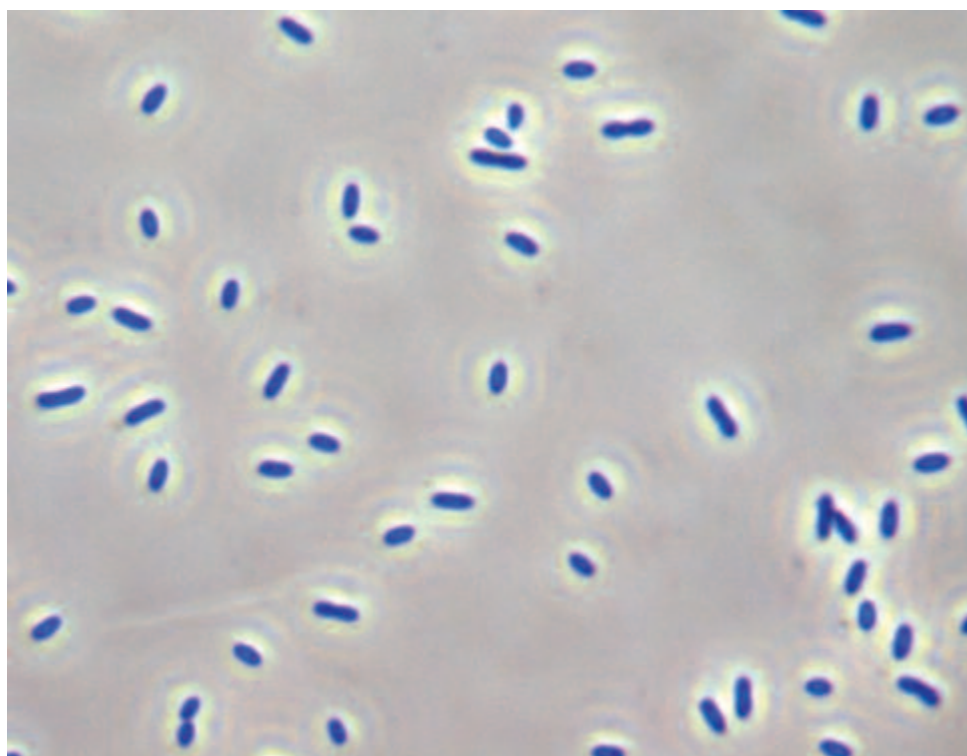
A Sapientia egyetem nevét viseli a legújabb baktériumnemzetség

A Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem (EMTE) és az Eötvös Loránd Tudományegyetem (ELTE) mikrobiológusai a Szent Anna krátertóből egy újabb, a tudományra nézve eddig ismeretlen baktériumnemzetséget izoláltak és írtak le *Sapientia aquatica* néven.

A Sapientia EMTE csíkszeredai Biomérnöki Tanszékén a krátertő mikrobiológiai kutatásába bevont ökológiai mérnök szakos hallgatók több, a tudomány számára eddig ismeretlen baktériumnemzetséget, illetve fajt tenyésztettek ki és azonosítottak DNS-vizsgálatok alapján, dr. Máthé István oktató vezetésével. Ezek közül korábban egy új baktériumnemzetség (*Siculibacillus lacustris*), illetve egy új faj került leírásra (*Rhizobium aquaticum*).

A krátertóből most előkerült legújabb baktériumnemzetség leírásához szükséges széles körű molekuláris biológiai és biokémiai vizsgálatokat dr. Felföldi Tamás (ELTE, Budapest) mikrobiológus irányította, az eredményeket pedig a szakterület egyik legelismertebb tudományos folyóiratában közzé tették. [MI1]

Az új baktériumnemzetség latin elnevezésében a *Sapientia* szó arra utal, hogy a baktériumot a Sapientia egyetem laboratóriumaiban izolálták, az *aquatica* fajnév pedig a vízi eredetre vonatkozik. A felfedezett

A *Sapientia aquatica* baktériumfaj típusörzékének sejtjei kristályibolya festést követően, fáziskontraszt-mikroszkópos felvételen (Fotó: dr. Felföldi Tamás)

baktériumra jellemző, hogy többféle cukor- és zsírmolekula lebontására képes, és ezáltal szerepet játszik a krátertő tápanyag-körforgásában.

A mostani névadáson túl mintegy kilenc dél-koreai, japán, kínai, ausztráliai és magyarországi egyetemről neveztek el baktéri-

umnemzetséget. Ezek közül az *Eoetvoesia* nemzetséget **Eötvös Loránd** (1848–1919) magyar fizikus tiszteletére nevezték el az Eötvös Loránd Tudományegyetem mikrobiológusai. A Babeş–Bolyai Tudományegyetem névadóiról is neveztek el egy-egy mikroorganizmust: **Victor Babeş** (1854–

1926) orvos, bakteriológus nevét viseli a véglények (állati egysejtűek) csoportjába tartozó *Babesia* nemzetség. A két matematikus, **Bolyai Farkas** (1775–1856) és fia, **Bolyai János** (1802–1860) tiszteletére nevezték el a *Chlamydomonas bolyaiana* zöldalga-fajt.

Magyar kutatók közül a bakteriológiai nevezéktanban **Friedmann Imre** (1921–2007) meleg égövi és antarktisi sivatagokat kutató mikrobiológus nevét viseli a *Friedmanniella* nemzetség, míg a Gimesia nemzetséget **Gimesi Nándor István** (1892–1953) botanikus, hidrobiológus, mikrobiológus tiszteletére nevezték el. A *Nitrincola schmidtii* baktérium fajneve **Schmidt Antal** (1944–2010) algakutató neve előtt tiszteleg, míg a *Xenorhabdus szentirmaii* a közelmúltban elhunyt, ipari mikrobiológiával foglalkozó **Szentirmai Attila** (1930–2019) családnevét viseli.

Román kutató nevét viseli a *Parabacteroides distasonis* baktérium, amely az 1910-es években a párizsi Pasteur Intézetben tevékenykedő **Arcangelo Distaso** román bakteriológusról kapta a fajnevét.

Dr. Máthé István (Sapientia EMTE)
Dr. Felföldi Tamás (ELTE)

[MI1] <https://www.microbiologyresearch.org/content/journal/ijsem/10.1099/ijsem.0.003761>

160 éve hunyt el a modern útikönyvek atyja

Ahogy Greta Garbónak a garbót, Sandwich grófjának a szendvicset, úgy köszönhetjük a százhatvan éve, 1859. október 4-én elhunyt Karl Baedekernek a bédekkert. Az ő esetében a családnévből kialakult köznévi minőséget is jelent, a bédekker a részletes és alapos, minden gyakorlati tudnivalót felölelő útikönyv szinonimája lett – derül ki az MTVA Sajtóadatbankjának portréjából, mely az MTI-n olvasható.

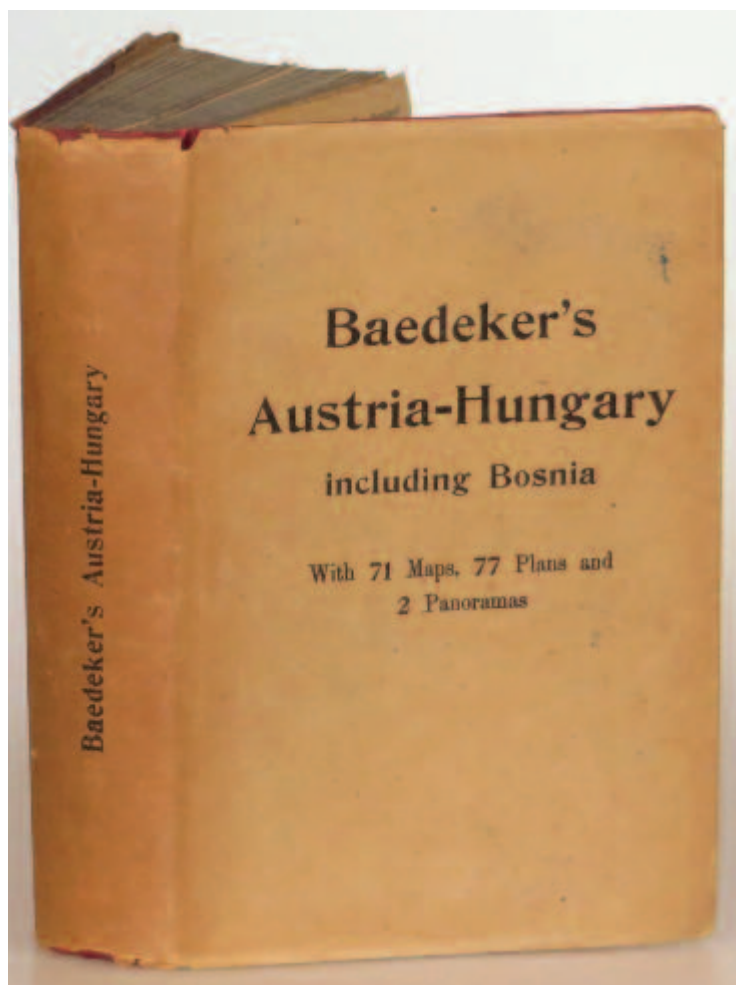
Karl Baedeker egy esseni nyomdász- és könyvkiadó családjában született 1801. november 3-án, és már tizenhat évesen útra kelt. Könyvet árult, tanult és utazott, kapcsolatokat épített, majd Koblenzben nyitott üzletet és nyomdát. Árult képeskönyveket, útleírásokat, de Goethe és Schiller könyveit is. 1832-ben megvette a Röhling kiadóvállalatot, amely négy évvel korábban kiadta az első német nyelvű útikönyvet *Utazás a Rajnán Mainztól Kölnig* címmel.

Ez az időszak a mobilitás kora volt, mert a rohamosan fejlődő vasúti közlekedés révén – elsősorban a jómódú emberek – valóra válthatták álmaikat, felfedezhették az európai kontinentst, akár tanulni vagy üzletelni akartak, akár csak kikapcsolódni. Szembesültek azonban a szálláskeresés, a látnivalók számbavételének és elérésének gondjaival, emellett azonban azzal is, hogy mit vigyenek az útra. Ragyogó felismeréssel ebben segített Karl Baedeker, aki maga is szenvedélyes utazó volt, s felfedező útjain megoldást keresett e problémákra.

1835-ben megjelentette a Rajna-útikönyv szerkesztett

változatát, amely részletes információkat tartalmazott az útvonalról, a szállásokról, a megtekinteni érdemes nevezetességekről, sőt még az árakról és az elvárt borralról is. A hiánypótló kiadványnak óriási sikere lett, még a Köln és Mainz közti gőzhajó-közlekedést is fellendítette. Baedeker csak olyan helyekről írt, amelyeket valóban felkeresett. Bejárta Európát, útikönyvet írt Németországról, Hollandiáról, Ausztriáról és Svájcra. Olvasói nagyra értékelték megbízhatóságát, az őszinte hangvételt, a részletes várostérképeket, az aktualitásokat és a könyvek egyszerű használatát. Baedeker célja az volt, hogy az utazónak az ő könyvén kívül semmilyen más segédeszközre ne legyen szüksége. 1846 után már csillagokkal osztályozta a látnivalókat, útikönyvei ettől kezdve jelentek meg a jellegzetes vörös kötésben, aranyozott betűkkel.

Alaposságát támasztja alá a von Vincke báró által leírt történet, amely szerint 1847-ben Baedeker a milánói dóm lépcsőfokait úgy számolta meg, hogy minden huszadik foknál egy borsószemet dobott a nadrágzsebéből a kabátzsebébe, majd lefelé tartva visszaszedte a borsószemeket. Mikor a báró rákérdezett a mozdulatra, elárulta, hogy így tudja pontosan tájékoztatni leendő olvasóit a lépcsők pontos számáról. Megvesztegetni sem lehetett, ha álruhában utazva hiányosságot talált, könyörtelenül törölte a szálloda csillagát. Valóban rászolgált a hírnevére, amely akkorára nőtt, hogy még Offenbach 1866-ban született Párizsi élet című operettjében is „szerepet kapott”: „Királyok és kormányok tévedhetnek, de Baedeker úr soha!” – énekelték a darabban. (forrás: travelo.hu)

A természet kalendáriuma (CCCLXXIX.)

Opál színekkel lengve a lankadt lombokat belepte

Kiss Székely Zoltán

Október második dekádjába lépve, emlékezzünk meg egy példamutató eseményről: 21 éve, 1998-ban az Őrség és a Vendvidék együttes területét az osztrákok, szlovénok és magyarok a közös **Őrség–Raab–Goricko Natúrpark**ká nyilvánították. Ezt a különleges vidéket a természet, a tájegységek, a nyelvek és kultúrák sokszínűsége jellemzi. A natúrpark a természeti környezet fennmaradásának lehetősége. Az Őrség települései kisebb épületcsoportokból állnak, amit szernek hívnak. A natúrpark központja, Óriszentpéter példának okáért hét szerből áll.

Az emberi civilizáció egyre jobban felülkerekedett a természeten. Elfeledkeztünk a természet és az ember szükséges együttműködéséről, ami nélkül az ember bukásra ítéltetett. Ujra fel kell fedezni a természetet! El kell kezdeni a természetet másokkal is megismertetni. Semmi újat nem kell felfedeznünk, csupán a régiaktól tanulni. Ők még meg tudták becsülni a természetet. Mert rászorultak. Mindent ismertek, amire szükségük volt.

A megismerés alapja az érdeklődés. Észrevétetni az ősi nyugalmat és derűt – ez lenne A természet kalendáriumának is az egyik vezérfonala.

Október 12-én lesz 147 éve, hogy 1872-ben **Ferenc József** szentesítette a kolozsvári tudományegyetem felállításáról szóló törvényt. November 10-én ünnepi ülésel meg is kezdte működését **Kolozsvári Magyar Királyi Tudományegyetem** néven. Az egyetem negyedszázad alatt a magyar tudományosság egyik legfontosabb fellegette vált.

Október 13-án, 1971-ben költözött kastélya kertjébe, a helikoni tölgyek alá **Kemény János. Molter Károly** írta volt: *Kemény János elvülhetetlen és legnagyobb alkotása a Helikon. Mert jó, ha tudjuk, akkoriban nemigen voltak »emberlaktak« váraink, amikor 1926 júliusában Kemény János hívására huszonhat erdélyi író bevette ezt a négybástyás várkastélyt a havasok lábánál. Marosvécsre egy bátor szellem és gondolat fészkelte be magát, mégpedig Európa-szerte a legsajátosabb vállalkozás, és egy kisebbség íróinak alakulata. (...) Ki fordította vagyonának tetemes részét a közjóra, a lenézett vidéki irodalomra vagy a színházra? Senki, csak Kemény János.*

S a természetet értőn szerető mecénás hozzáértésével és méltóságával viseltetett a gondjaira bízott természeti értékek irányába is, teszem hozzá.

130 éve annak, hogy október 14-én, 1889-ben **Szily Kálmán** személyében először választott természettudóst főtitkárává a **Magyar Tudományos Akadémia**.

*A természet gyermek, s ifjú volt tavasszal,
Emberkorra jutott a gyümölcsös nyárral;
A deresült őszben öregszik meg végre,
Melly meglankadván jut erőtelenségre.
Szomorodik minden, ritkulnak az egek,
Hullott hó harmati ragyognak s jegesek.
Zúzmarával húznak be füveket, fákat,
Hideg ködök fedik a szőke halmokat.
A szél zuhogása nem hallik füveken,
Nemigen zöröghet a faleveleken.
Csak mormolva szalad a száraz ágakon,
Süvölt a térségbe tövisen s bokrokon.*

Pontos látélet. Felvételezője **Bessenyei György**. Ezt *Az esztendőnek négy részéről*ben írja az *Őszről*.

*Az egész természet meghalaványodik,
Színe az hideggel őszül s ráncosodik.
Csendesek erdeink, sárgulnak bújokba,
Hullatják levelek gondolkodásokba.
Mellyek, hogy szárazak, szüntelen csörögnek,
S a bujdosó széllel alá s fel repdesnek.
Hideg ősz párákkal gőzölnék a tavak,
Fejér fellegekkel borognak az havak.
Mindem terméseket takarnak a téltől,
Hogy ne romoljanak fagyosult szelétől.
Mező térséginkről pusztulnak a vadak,
Erdőre, nádakra, bércekre nyomulnak.
A gondos természet megfáradt, szunnyadoz,
Javait kiadta; nyugszik már s álmodoz.
Fejér koporsóba fekszik nyugalmára,
Mellyet a tél készíti neki halálára.
Így az ősz, őszítvén e nagy természetet,
Elmulik, s utánna húzza a rút telet.*

Mintha csak fellegek magasából látta volna az ősz megérkezését. Mintha csak légballoonból.

236 éve, 1783. október 15-én hőlégbalonnal a levegőbe emelkedett az első ember, **Jean-Francois Pilâtre de Rozier** francia fizikus. Légi utazását megelőzték a **Montgolfiere** testvérek kísérletei, akik első hőlégballoonjukat – utas nélkül – ugyanezen év június 5-én engedték fel.

Honnét tudod, hogy itt az ősz, fiam?

– A szél szagából, bízvást, jó uram.

S a szél szaga ehhez neked elég?

– Sírnak a szilfák és a jegenyék.

Az életet nagyoknak hitték s örökönek,

most, csalatkozva, szomorún zörögnek.

– írja Jékely Zoltán az Esti szélben Kolozsvárt, 1941-ben –

*Az ősz, az ősz, legrégebbi szeretőm,
mindég elmegy és mindég visszajön.*

*Még nincs sötét, nincs itt a vacsora,
s hogy megritkult a sétálók sora!
Dülföngve járnak, maguk-ölelőn,
mint valami szélverte hegytetőn,
mint valami másvilági berekben,
ahol a szél süvöltése szünetlen (...)*

37 éve, 1982. október 15-én halt meg **Selye János**. Mint a stressz kutatója szerzett világhírt. 1936-ban jelent meg erről első publikációja a **Nature** című folyóiratban. Az **Életünk és a stressz** című könyve 1964-ben jelent meg először anyanyelvén, óriási sikert aratva. Könyvtárát Magyarországnak adományozta, mely egészen a ma nevét viselő **Észak-komáromi Selye János Egyetem** megalakulásáig, 2004-ig Győrben, egy raktárban porosodott...

*Derűt dalolnék, édesem, tenéked,
Mely, mint az alkony enyhe fénye, reszket,
És édes lánggal, mely gyújt s mégsem éget,
A fák közt még kis, zöld napokat rezget,*

Tóth Árpád versének hangulata illik ide talán, a **Derűt dalolnék...**

*Derűt, mely úgy lebeg le könnyű szárnyon,
Szép, tarkarajzú szárnyon, mint a lepke,
Opál színekkel lengve még az árnyon,
Amely a lankadt lombokat belepte...*

Október 16-án emlékezzünk meg **Réthy Mór** fizikus-matematikusról. 1925-ben e napon halt meg. **Heidelbergben** és **Göttingenben** tanult, 1874-től a kolozsvári egyetemen elméleti fizikát adott elő. Matematikai munkásságának kiemelkedő része a **két Bolyai** hagyatékának feldolgozása és továbbfejlesztése.

Köszöntse emlékét **Jékely Zoltán Ősz-köszöntője** 1935-ből.

*Habár orcánk pirítja még a Nap,
gyerünk, az ősz hintjük már szerzetést,
az ősz, melyet mint anya gyermekét,
majd egy évig hordtunk szívünk alatt.*

*Látod, még élünk! Nem nyelt el a tó,
kigyó se mart meg, szikla sem ütött,
s a régi helyről halljuk: a tücsök
lelkéből szól a régi altató...*

*Vajon Érted szeretem-é az ősz,
vagy téged is csak az őszért szeretlek,
téged, sok-sok ősz óta ismerőst? ...*

*Benned évszakjaim elkeverednek,
vagy: hogy nyaram a téllal összekösd,
illatok ágya, sírja lehetnek!*

161 éve, 1858. október 18-án született **Filarszky Nándor** botanikus. 1899-től volt a **Magyar Nemzeti Múzeum Növénytárának** vezetője, jelentősen fejlesztette intézményét.

*Az esti ködben, őszi esti ködben
Hazabotorkál, véle a homály,
A déryütötte hold lassan kelőben:
Már itt az ősz és itt az este már.*

*Az országúton kósza álmok járnak,
Danol a szél, halódik a határ,
Járnak az árnyak, vége van a nyárnak,
Már itt az ősz és itt az este már.*

Októberi borongás. Leheletfinom rajz. **Juhász Gyula Shakespeare estjében**.

*A kandallóban sírnak már a gallyak,
Künn a tarlókon kárognak a varjak,
Nyárnak halála: árnyak élete.*

*Violás alkony, opálos színekkel,
Nézi a néma, nagy, magányos Ember:
Szívében kong, bong a Téli rege!*

Október ködéből kilépve, maradok kiváló tisztelettel. Kelt 2019-ben, az év 284. napján

A fák közt még kis, zöld napok rezegnek

Jimmy Carter 95 éves

Jimmy Carter, az Egyesült Államok 39., demokrata párti elnöke, aki 1977 és 1981 között volt hivatalban, október 1-jén töltötte a kilencvenötödik évét. Carter a legidősebb élő és minden idők leghosszabb életű amerikai elnöke. Az MTVA Sajtóadatbankjának portréja:

James Earl Carter Jr. a Georgia állambeli, alig 600 lelket számláló Plains nevű településen, farmercsaládban született. Ősei a 17. században vándoroltak ki Angliából, és nyolc generáció óta éltek Georgia államban. Házukban sem villanyvilágítás, sem folyóvíz nem volt, mégis a tehetősebb családok egyikeként számítottak, a családban Jimmy volt az első, aki túljutott a középiskolán. Két évig folytatott matematikai tanulmányokat georgiai egyetemeken, majd 1943-ban beiratkozott az annapolisi tengerészeti akadémiára. Végzése után jelentkezett a haditengerészet atom-tengeralattjáró programjába, komoly atommérnöki kiképzésben részesült és nukleáris fizikát tanult.

1953-ban, apja halála után leszerelt, és átvette a család földmogyorófarmját. Az addig inkább a tudományokban elmélyülő Carter gyorsan beletanult a gazdálkodásba, jóllehet kezdetben anyagi nehézségekkel küszködött; a mai napig ő az egyetlen amerikai elnök, aki családjával a szűkölködők számára épített kormányzati bérházakban élt. Sikeres üzletemberként kapcsolódott be a helyi politikai és közéletbe, a helyi iskolatanács és a baptista egyházközség vezetésébe.

A faji elkülönítést ellenző Cartert 1962-ben beválasztották Georgia állam szenátusába, 1966-ban a kormányzó í székét is megpályázta, de alulmaradt a szeregációt pártoló ellenfelével szemben. Négy évvel később már győzött, a kormányzó tisztséget 1971 és 1975 között töltötte be. Az állam élén komoly takarékoskodásba kezdett, javított a közszolgáltatások színvonalán, növelte a fekete alkalmazottak számát. 1972-ben pályá-

Forrás: time.com

zott a Demokrata Párt alelnökjelöltiségére, de kudarcot vallott. Ekkor kezdte „felépíteni” magát: 1974-ben elnyerte a Demokrata Párt választási kampánybizottságának elnöki tisztségét, és elkezdte kiépíteni hadállásait a párton belül.

Az 1976-os elnökválasztási kampány kezdetekor országosan még csak két százalékos volt az ismertsége, de amikor nyáron kiadta „Miért ne a legjobbat?” című könyvét, mindenki felfigyelt rá. A demokrata pártkonvencióban az első szavazáson választották elnökjelöltté, és az 1976. november 2-i elnökválasztáson szoros szavazati aránnyal (50,4 százalékot ért el a hivatalban lévő Gerald Forddal szemben), de az elektori voksok meggyőző többségével elnökké választották.

Az Egyesült Államok 39. elnökéként 1977. január 20-án vette át hivatalát, ő volt az első, aki becenevén, Jimmy Carterként tette le a hivatali esküt. Sokat foglalkozott az emberi jogokkal, igyekezett a vietnami sokk után hazája erkölcsi súlyát visszaszerezni a nagyvilágban. Elnöksége alatt írták alá a Panama-

csatorna övezetének fokozatos átadásáról rendelkező szerződést (1977. szeptember 7.), vette fel az Egyesült Államok a diplomáciai kapcsolatokat Kínával (1979. január 1.), az ő bábáskodásával született meg Camp Davidben az Egyiptom és Izrael közötti békeszerződés (1979. március 26.), ő írta alá Bécsben 1979. június 18-án Leonid Brezsnyev szovjet pártfőtitkár-államfővel a hadászati fegyverek korlátozásáról szóló SALT-II. szerződést.

Elnöksége vége felé súlyos problémákkal kellett szembenéznie. Az 1979 végi afganisztáni szovjet intervenció miatt 1980 nyarán – komoly vihart kiváltva – a moszkvai olimpia bojkottja mellett döntött. 1980 áprilisában elrendelte az Egyesült Államok teheráni nagykövetségén az előző év végén túszul ejtett amerikai állampolgárok kiszabadítását, de a mentőakció nem járt sikerrel. A kudarc és a stagflációba süllyedt gazdaság miatt pártján belül is komoly ellenzéke támadt, a választási kampánynak hátrányos helyzetből indult neki. Így aztán nem számított meglepetésnek,

hogy 1980. november 4-én alulmaradt a republikánus Ronald Reagannel szemben. A szavazatok számát tekintve Reagan csak nyolcmillióval kapott többet, de az 50 államból 44-et megnyert és 489 elektori voksot szerzett, szemben Carter 49-ével. Ennél nagyobb különbséggel csak négy alkalommal győztek az 58 amerikai elnökválasztáson.

Jimmy Carter Washingtonból távozva visszatért farmjára, de továbbra is tevékeny közéleti szerepet vállalt. 1982-ben létrehozta a Carter Centert, amely fő feladatának tekinti az emberi jogok biztosítását a világon, az emberi szenvedések enyhítése érdekében végzett munkát, s itt őrzik Carter elnökségének 27 millió dokumentumát. Az exelnök diplomáciai, békéltető tevékenységet végzett a Közel-Keleten, Etiópiában, Észak-Koreában, Haitin és Boszniában. 2011-ben Raúl Castro kubai államfővel folytatott megbeszélést, ő az egyetlen elnöki tisztséget viselt amerikai politikus, aki az 1959-es forradalom óta a kommunista szigetországba látogatott. 2002-ben a nemzetközi konfliktusok békés megoldásáért célzó, a demokrácia és az emberi jogok előmozdítását, a gazdasági és társadalmi fejlődést elősegítését szolgáló több évtizedes erőfeszítéseinek elismeréseként megkapta a Nobel-békedíjat. Az idős elnök tavaly decemberben jelen volt a kilencvennégy évesen elhunyt George Bush elnök búcsúztatásán, idén március 22-én éppen őt túlszárnyalva lett az eddigi leghosszabb életű az Egyesült Államok elnökeinek sorában. A hírekbe májusban is bekerült, mert pulykavadászatra indulva csípőcsontját törte.

Carter 1996-ban járt Magyarországon, Vácutt részt vett a Habitat for Humanity International (Házak – Hazák alapítvány) elnevezésű ökumenikus keresztény lakásépítő szervezet akciójában, amelynek keretében 500 önkéntes egy hét alatt összesen tíz lakóházat hozott tető alá. Ebben az évben kapta meg a Magyar Köztársasági Érdemrend középkeresztje a csillaggal kitüntetést is a magyar–amerikai kapcsolatok széles körű fejlesztéséért és a koronázási ékszerek visszatartásáért.

Robbanóanyag-gyáros alapította a világ egyik legrangosabb kitüntetését A Nobel-díjakról

Ezen a héten jelentik be a Nobel-díjak kitüntetettjeinek nevét. Az MTVA Sajtóadatbankjának ismertetése a világ egyik legrangosabb kitüntetéséről:

Inventas vitam iuvat excoluisse per artes – szép dolog az életet találgató művészetekkel nemesíteni. Ez a latin nyelvű mondat olvasható a Nobel-díj kitüntetettjeinek ajándékozott érmén. A díj alapítója, a kalandos életű svéd robbanóanyag-gyáros, Alfred Nobel a dinamit feltalálásával alapozta meg mesés vagyonát. Azon kevesek közé tartozott, akik még életükben elolvashatták nekrológiukat, de ez nem szolgált öröme. 1889-ben, bátyja halálakor ugyanis – figyelmetlenségéből – több lap őt búcsúztatta, kevéssé hízelgő szavakkal. Nobel ekkor átgondolta életét, és úgy döntött, hogy vagyonát a béke céljaira, az emberiség jótévedőinek jutalmazására fordítja.

1895. november 27-én kelt, svéd nyelvű végrendeletében így rendelkezett: „A tőke, amelyet hagyatékom gondnokai biztos értékpapírokba fektetnek, alapot képez, s ennek kamatát évente díjak formájában kell kiosztani azok között, akik az előző év folyamán az emberiségnek a legnagyobb szolgálatot tették. ...egy rész annak, aki a legfontosabb felfedezést tette vagy találmányt alkotott meg a fizika területén, egy rész annak, aki a legfontosabb kémiai felfedezést vagy tökéletesítést produkálta, egy rész annak, aki a legfontosabb felfedezést tette a fiziológia vagy az orvos-

Forrás: britannica.com

tudomány körében, egy rész annak, aki az irodalomban a legkiválóbb idealista irányzatú művet alkotta, s végül egy rész annak, aki a legtöbbet vagy legjobbat tette a népek testvérisége, az állandó hadseregek leszerelése vagy csökkentése és a békekongresszusok rendezése vagy előmozdítása érdekében.” Nobel ugyanakkor – a közhiedelemmel ellentétben – nem volt békeharcos, egyszer azt mondta: „Dinamitgyárain hamarabb véget vetnek a háborúknak, mint a békekongresszusok”.

A fizikai, a kémiai és a közgazdasági díjat a Svéd Királyi Tudományos Akadémia, az orvosi díjat a stockholmi Károly Egyetem (Karolinska Institutet), az irodalmi díjat a Svéd Akadémia, a Nobel-békedíjat a Storting, a norvég parlament által megválasztott öttagú bizottság ítéli oda, mert a díj alapításakor Norvégia és Svédország uniót alkotott. (A közgazdasági Nobel-díjat 1968-ban, fennállásának 300. évfordulója alkalmából a svéd központi bank alapította, hivatalos elnevezése: a Svéd Királyi Bank Alfred Nobel

Közgazdaságtudományi Emlékdíja.) Ezen intézményekhez minden évben február 1-ig kell befutniuk a jelöléseknek, az értékelést szeptemberig végzik el, a döntést októberben hozzák nyilvánosságra. A testületek csak ötven év múltán hozzák nyilvánosságra, kik szerepeltek a jelöltek listáján.

A díjakat 1901 óta osztják ki Nobel halálának évfordulóján, december 10-én (az első és a második világháború alatt voltak évek, amikor a díjakat egyáltalán nem, vagy csak néhány kategóriában ítélték oda). A kitüntetettek Stockholmban a svéd királytól, a Nobel-békedíj kitüntetettje Oslóban a Storting bizottságának elnökétől a norvég király jelenlétében veszi át az érmet és az oklevelet, melyekhez egy csekket is mellékelnek.

A kézzel gyártott, mintegy 6,5 cm átmérőjű, 20 dekagramm súlyú, 18 karátos aranyból készült, 24 karátos arannyal bevont érmék előoldala a fizikai, kémiai, orvosi és irodalmi díjak esetében azonos: Nobel portréját ábrázolja, latin számokkal felvett születési és halálozási évével. A díjalapító portréja a békedíjon és a közgazdasági emlékdíjon is szerepel, de kicsit eltérő ábrázolással. Az érmék hátoldalán látható kép a díjat odaítélő testületek szerint változik, ide vesik fel a kitüntetettek nevét. Az oklevelek mindegyike egyedi műalkotás,

művészi kivitelezésük az évek során ugyan változott, de szövegezésük mindig ugyanazt a mintát követi. A Svédországban kiosztott oklevelek svéd nyelvűek, és idéznek az indoklásból, a norvég odaítélésű békedíjnál az oklevelet norvég nyelven, indoklás nélkül adják ki.

A teljes díjjal járó csekket az idén kilencmillió (adómentes) svéd koronára állítják ki. A kitüntetettek a kezdeti fél évszázadban egyre kisebb pénzüsszeggel gyarapodtak, mert a végrendelet értelmében a vagyont nem lehetett befektetni. Erre 1953 óta van lehetőség, az összeg nagysága azóta a Nobel-alapítvány bevételeinek arányában változik, és minden évben előre bejelentik. Az összeg 2011-ben csökkentették 10-ről 8 millió koronára, hogy pénzügyileg megerősítsék az alapítványt, s mivel a pénzügyek immár stabilnak tekinthetők, így 9 millió koronára emelték az összeget, ami reálértékben az 1901-es 105 százaléka. A díj átvétele határidőhöz kötött, melynek lejártá után csak az érem és az oklevél vehető át, a pénz már nem.

A kialakult gyakorlat szerint a díjak megoszthatók, de legfeljebb három személy között, a Nobel-békedíjat pedig nemzetközi szervezetek is megkaphatják. Elvileg csak élő személyeket tüntetnek ki, kivételt kétszer tettek: 1931-ben az irodalmi díjnál Erik Karlfeldt svéd költő, 1961-ben a Nobel-békedíjnál a szintén svéd Dag Hammarskjöld volt ENSZ-főtitkár esetében. 2011-ben a kanadai Ralph Steinman, aki megosztva kapta az orvosi-életteni Nobel-díjat, a kitüntetés bejelentése előtt három nappal meghalt, de a neki ítélt díjat nem vonták vissza.

FEHÉR FEKETE

Szerkeszti: Kiss Éva 869.

KONCZ ERZSÉBET	FÉRFINEV	EGYIK EGTÁJ	IZOM-AUTÓ-MÁRKA	ASSZONY-NÉVKÉPZŐ	NAGY-MÉRETŰ, BŐHÖM
1.					M
SAJÁTSÁG, JELLEGZETESSÉG					
KAMB., ZAMBIAI, KUBAI AUTOJEL				MÁR KEZDŐDIKI! IGAZI	
SKÁLAHANG			ÚT	FÉRFI-ÉNEKHANG	
TANÍTÓ HATÁRIDŐTRAG					
GYOMOR-ÉRZET	2.	IGEN, OLASZUL	SZINTÉN POÉN, VICC	ALKOTÓ-RÉSZ EURÓPAI FOLYAM	NYAK-MELEGÍTŐ
IDEGEN OLAJ LÁNGOL			TARTOZÁSA VAN LÁM	ÓSZI ESŐ JELZŐJE HAZAI SÓSTÓ	SZEKUNDUM DISZ-RUHA
		EMBLÉMA, JELKÉP NÉPSZOKÁS			LIBAHANG LÁBÍZÜLET
ITTRIUM, FLUOR VEGYJELE		HARAP FRANCIA DIVATHÁZ		TÁNC-MULATSÁG KARZAT, TERASZ	
FODOR-DARAB!			KIFOSZT CSENDES ZITA!		NYÁRFA-FAJTA
NŐI NÉV LÉTREHOZ				SZÁNDÉKOZIK KICSI	
			ÉPÜLET-SZÁRNY KOPJAJFA RÉSZEI		LEFELE! OLLÓS ÁLLAT
PÁRATLAN SÁLÓR!			ZAVART PÓKI NYÚJT	NÉMÁN RÁZI SAJT-SZELET!	
		CSECSE-BECSE AMPER			
MONDAT-ELEM	Á				

Egy rendőr bejelentkezik a központba:
 – A helyszínen vagyok.
 Egy idős székegy asszony agyonütötte a férjét, mert az rálépett a frissen felmosott padlóra.
 – Letartóztatta az elkövetőt?
 ... (folytatása a rejtvényben)

A TALÁLÓS KÉRDÉS

című pályázat nyertesei:

Pithó Irma,

Marosvásárhely, Predeal u.

Tóth Tünde,

Marosvásárhely, Armoniei u.

A pályázati rejtvény megfejtése:

ÁGADZIK, BOGADZIK, MÉGSE LEVELEDZIK.

FOLYÓ.

Kérjük a nyerteseket, vegyék fel a kapcsolatot Borbély Ernővel a 0742-828-647-es telefonszámon.

Megfejtések

az október 4-i számból:

Ikrek:
Hid a Drinán

Skandi:
Fogadni mernék, hogy ez a csaj valamelyik nagyjönök magántitkárnője.

PÁLYÁZATI REJTVÉNY

PÁLYÁZATI SZELVÉNY	1	2	3	4	R	5	6	7	8	9
										G
	10						11			
12	J	13	14	15	16		17		18	
20						21				22
E		24			25			26		27
28	29			30			31		32	
33			34		35		36		37	38
39			40		41		42		43	44
R		45				46		47		48
49	50			51		52		53		54
T		55		O			56	M		T

VÍZSZINTES: 1. Holland festő, 350 éve hunyt el (Harmenszoon van Rijn). 10. Vészt hozó (latin). 11. Az ókori Latium mai neve. 12. Építész, 150 éve született (Lajos). 17. ... Turner (rockénekesnő). 19. Hangtalanul sípol! 20. Norvég zeneszerző (Edvard). 21. Építészeti stílus. 23. Az erdő közepe! 24. A rádium vegyjele. 25. Lehetőség. 26. Férfinev (jún. 25.). 28. Életre vonatkozó előtag. 30. Odáig. 32. Rin ... (kutyaszár). 33. Marosvásárhelyi kórházigazgató, 100 éve halt meg (id., Elek). 35. Amely szemé-lyek. 37. Színész, drámaíró, 150 éve született (Sándor). 39. Lényegében naiv! 40. Az oka zavaros! 42. Svájci város. 44. Félelem! 45. Színész (rég). 47. Újság. 48. Három (orosz). 49. Búzaörlemény. 51. Ügyvéd, Kossuth futára, 150 éve halt meg (Dénes). 53. Férfinev (jan. 15.). 55. Francia író, 300 éve született (Jacques). 56. Olasz költő, 450 éve született (Gianbattista).

FÜGGŐLEGES: 1. Ritka (német). 2. És (latin). 3. Módszertan. 4. Angliai őslakó. 5. Formál. 6. A nátrium vegyjele. 7. Dózsa elnémult! 8. Durván taposó. 9. Dán író, 200 éve született (Meir Aron). 13. Pénzbeli érték. 14. ... Costin (román krónikás). 15. Becézett Beáta. 16. Befogó! 18. Majdnem nívós! 20. Orvos, egyetemi tanár, MTA-tag, 150 éve hunyt el (Xavér Ferenc). 21. Hosszú lábú vízimadár. 22. Balaton-parti helység. 25. Római 1500. 27. A mangán és az oxigén vegyjele. 29. Római 3. 30. Örmény király v. 31. Lány (angol). 34. Férfidivatmárka. 36. Ausztráliai mackó. 38. Három találat a lutrin. 41. Egyiptomi keresztény. 43. Takarékos. 45. Menyasszony. 46. Patkány (angol). 48. Esetleg (nép.). 50. ... Milan (sportklub). 52. Perui gépkocsijel. 54. Zokog.

L.N.J.

A megjelölt sorokban, oszlopokban szereplő helyes megfejtéseket október 24-ig a Népújság címére (Dózsa György u. 9. szám) beküldők – két személy – egy-egy könyvet nyerhetnek. A pályázati szelvényt kérjük kivágni és a borítékra ráragasztani. (Egy borítékban csak egy pályázati szelvény szerepelhet.)

A két rejtvény azonos számú meghatározásait keverve közöljük. A megjelölt négyzetekbe kerülő betűket folyamatosan összeolvasva Pieter Bruegel flamand festő egyik híres festményének a címét kapjuk. Könnyítésként egy betűt előre beírtunk.

VÍZSZINTES: 1. Kórház – Arcszörzet. 7. Rangjelző szó – Alá. 8. Fonal, cérna – Szándékozik. 9. Portéka – Nádsíp része! 11. John Lennon özvegye (Yoko) – ANB. 12. Katonai tömb – Feszélyezetlen, könnyed. 14. Ember, románul – Banán egynemű hangzó. 15. Katolikus segédlelkész – Gyomnövény. 18. Katona – Nemesgáz. 19. Zenei hangsor negyedik foka – Nagyszülő kedvence. 22. A szabadba – Lejteni kezd! 23. Házastárs apja – Parányi rész. 25. Osztrák, máltai és kambodzsai gépkocsijelzés – Páros koszorú! 27. Ír terrrorszervezet – Ománi, német és luxemburgi autójelzés. 28. Zajlik a jég – Az euró váltópénze. 30. Kutrica – Római kettő. 31. Finom húсару – Elhúzza a csíkot, továbbáll.

FÜGGŐLEGES: 1. Föníciai főisten – Nemzetiség, törzs. 2. Aláhelyez – Napos ... (Karácsony Benő). 3. A nitrogén és a kén vegyjele – Üres óra! 4. Északi határfolyó – Zavart kos! 5. Ígéret földje – Iskola, népiesen. 6. Zamat – Balkáni nép. 10. Azt követően, később – Magyar író volt (Magda). 13. Zenedráma – Manilakender. 16. Afrikai emlős állat – Szerencsejáték. 17. Együttes hangzás a zenében – Csutora. 20. Látomás – Posztószerű anyag, filc. 21. Horogra kerül – Szóba hoz. 24. Hegycsúcs – Északi germán főisten. 26. Fogoly – A kálium és a nátrium vegyjele. 29. Csendben to! – Nemzeti bajnokság, rövidítve.

Koncz Erzsébet

1	2		3	4	5	6
7			8			
9		10		11		
12			13		14	
	15			P	16	
17		18				
19	20				21	
22			23		24	
25		26		27		
28			29		30	
31						

1	2		3	4	5	6
7			8			
9		10		11		
12			13		14	
	15				16	
17		18				
19	20				21	
22			23		24	
25		26		27		
28			29		30	
31						

KOBÁK KÖNYVESBOLT

Marosvásárhely,
Győzelem tér
18. szám,
www.bookyard.ro

Az első negyedben átverték a kosárlabdát

Fotó: Nagy Tibor

Hatalmas csalódást okozott a szurkolóinak a Marosvásárhelyi Sirius-Mureşul női kosárlabdacsapata az új bajnoki idény első fordulójában, amelyben nagyarányú vereséget szenvedett hazai pályán attól a Kézdivásárhelyi KSE-től, amelyet egy hete a Sepsi-kupán még magabiztosan legyőzött. A vereségnél sokkal nagyobb csalódás azonban a kilátástalan, hibáktól hemzsegő, rémes dobószázalékkal megspékelt játék, ahogy a meccs után Ionel Brustur edző fogalmazott: játékosai, főleg az első negyedben, átverték a kosárlabdát.

Női kosárlabda Nemzeti Liga, Nyugati csoport, 1. forduló: Marosvásárhelyi Sirius-Mureşul – Kézdivásárhelyi KSE 43:80 (7-30, 8-20, 14-11, 14-19). További részletek hétfői lapszámunkban. (bálint)

Mindenképpen győzelem: Contra a román esélyekről

Fotó: GSP

Mindenképpen nyerni akar csapatával a Feröer szigetek otthonában a román labdarúgó-válogatott szövetségi kapitánya. A két együttes szombaton 19 órakor találkozik a torshavni Torsvollur stadionban.

Cosmin Contra szerint ahhoz, hogy a Norvégia elleni következő mérkőzésről és a továbbjutási esélyekről érdemben lehessen beszélni, kötelező módon ki kell pipálni az első feladatot. „Ami nem is lesz könnyű – hívta fel a figyelmet. – Azonban megfelelő előkészítéssel nem érhet meglepetés” – tette hozzá. Ennek jegyében a román alakulat a szokásosnál korábban elutazott az idegenbeli mérkőzés helyszínére, hogy alkalmazkodjon az ottani klímához és a műfüves pályához. „Nem magyarázkodhatunk, ha nincs siker, hogy ezért vagy azért. Egyszerűen

nincs kifogás! Tudom, hogy Románia általában szenved, ha műfüvön kell játszson, de nem engedhetjük meg magunknak azt a luxust, hogy emiatt pontot veszítsünk. Ha nyernünk a Feröer szigetek ellen, és biztos vagyok benne, hogy így lesz, Spanyolország pedig legyőzi Norvégiát és Svédországot is, akkor egy norvégok elleni döntetlen és egy svédok elleni 1-0-s siker a továbbjutásunkat jelentené a 2020-as Európa-bajnokságra. Remélem, hogy játékosaink visszanyerik az önbizalmukat – mandátumom kezdetén megtapasztalhattuk, hogy mit jelent ez –, és jó játékkal rukkolunk elő a selejtezősorozat végén. A Feröer szigetek ellenében egygólos győzelmet várok magunktól, ezt kérem majd a játékosoktól!” – mondta Cosmin Contra.

A mérkőzést a Pro TV közvetíti. (farczádi)

Hétfévi sportműsor

LABDARÚGÁS. A 3. liga V. csoportjának 8. fordulójában, ma 15 órától: Szászrégeni Avântul – Váradszentmártoni CSC.

A 4. liga elitcsoportjának 9. fordulójában, ma 19 órától: Marosszentkirály-Náznánfalva – Radnót (marosvásárhelyi, Sziget utcai műfüves pálya); szombaton 11-től: Nyárádtői Unirea – Szováta, Segesvár – Marosvásárhelyi Athletic, Marosludas – Kutyfalva, Nyárádtői Viitorul – Mezőszengyel (Dózsa Györgyön), Nagysármás – Ákosfalva, Erdőszentgyörgy – Marosoroszfalu, Nyárádszereda – Kerelő.

A női 2. liga I. csoportjának 1. fordulójában, vasárnap 11-től: Bukaresti Carmen – Marosvásárhelyi Ladies; a II. csoport 1. fordulójában, vasárnap 11 órától: Marosvásárhelyi CSM – Kolozsvári Universitatea Olimpia II (Sziget utcai műfüves pálya).

A futsal 2. liga II. csoportjának 4. fordulójában, szombaton 14 órától: Gyergyószentmiklósi Inter – Marosvásárhelyi CSM.

KOSÁRLABDA. A női Nemzeti Liga Nyugati csoportjának 2. fordulójában, szombaton 17 órától: Aradi FCC Baschet – Marosvásárhelyi Sirius-Mureşul.

KÉZILABDA. A női A osztály D csoportjának 5. fordulójában, szombaton 17 órától, a ligeti sportcsarnokban: Marosvásárhelyi CSM – Temesvári CSU Universitatea de Vest.

**KORDA GYÖRGY
BALÁZS KLÁRI**
ÉLETMŰ KONCERT
DJ SMASH • MAMBO TÁNCOK
MAROSVÁSÁRHELY
Kultúrpalota
OKTÓBER 21., 20:00 ÓRA

ETV
Az ősz java
az
Erdélyi Magyar Televízióban:

- Hétfő 20:00 Zebra**
Gecse Ramónával és Kovács Károlyval
- Kedd 20:30 Kultúrcsepp**
Könyödi Orsolyával
- Szerda 20:00 Sajtóprés**
Farkas Istvánnal
- Csütörtök 20:00 Mérlegen**
Jakob Orsolyával
- Vasárnap 13:30 Üzenet szeretettel**
Kurta Kingával és Barabási Tivadarral
- 17:00 Pszichotrillák**
Bodics Petrával és Kádár Annamáriával
- 17:30 Hitélet**
Sajó Norberttel

radio.kptv.ro
KPTV
THE ROCK STATION
radio.kptv.ro

A Népújság
hirdetési irodájában
felveszünk
APRÓHIRDETÉST
a kolozsvári
SZABADSÁGBA,
a csíkszeredai
HARGITA NÉPÉBE,
a sepsiszentgyörgyi
HÁROMSZEKBE
és az aradi
NYUGATI JELENBE.

A hirdetési rovatban megjelent közlemények, reklámok tartalmáért a hirdetésfeladó vállalja a felelősséget!

ADÁSVÉTEL

ELADÓK 5 vedres cserefa hordók. Ár megegyezés szerint. Tel. 0365/881-922, 0770-476-984. (15/4701-I)

ELADÓ hidegen sajtolt tökmagolaj, héjatlan tökmag, kukoricafejtő gép. Tel. 0747-480-255, 0746-090-353. (sz-I)

ELADÓ a Dacia környékén bornak való piros szőlő (cabernet), ugyanitt házi pirosbor. Tel. 0749-771-258. (4742)

OLCSÓN eladó bontásból tetőcserép és kupáscserép, hasított cserefából jó állapotban levő 180 l-es boroshordó. Tel. 0743-458-043. (4753)

ELADÓK: sok szőlő, tévé, rádió, varrógép, ajtók, többféle bútordarab, lemezek, órák, csergeterítő, porszívó, többféle nagy és kicsi edény, 15 db bárányszőr, sok baba, kerékpár, szőnyegek, Thonet-székek, fából kiságy, sok tűzifa, szép sarokkanapé, régiségek, ezenkívül sok egyéb, minden olcsón. Csere is érdekel. Tel. 0265/242-342. (2/4193)

ELADÓ Backamadaron 40 ár beltelek, a képen látható 777 négyzetméteres masszív (tégla) gazdasági épülettel. Aszfaltút, gáz, villany, beépíthető üres rész, útfront 29 m². Tel. 0751-133-006. (13/4352-I)

LAKÁS

ELADÓ kétszobás tömbházlakás a Tudorban. Tel. 0745-328-877, 0752-233-850. (4772)

ELADÓ a Budai negyedben 4 szobás, 2 fürdőszobás, felújított tömbházlakás 3. emeleten. Telefon: 0744-420-969. (-I)

VÁSÁROLNÉK magánházat, esetleg 3 szobás tömbházlakást Marosvásárhelyen. Tel. 0755-022-719. (8/4152-I)

ÉLETJÁRADÉKKAL lakást vásárolnék. Tel. 0746-271-498. (8/4152-I)

KIADÓ másfél szobás, bútorozatlan garzon a Kárpátok sétányon. Tel. 0749-425-152. (13/4429)

MAGÁNSZEMÉLY, vennék tömbházlakást a Kornisa vagy a November 7. negyedben. Tel. 0743-911-388. (9/4576-I)

KIADÓ kétszobás tömbházlakás az orvosi egyetem közelében két egyetemista lánynak. Tel. 0742-523-072. (4728-I)

ELADÓ négyszobás ház Szentgerice központjában aszfaltúttal a kapuig, sok gazdasági épülettel, gazdálkodásra kiváló feltételekkel. Igény esetén eladunk öt hektár szántóföldet és 72 ár gyümölcsöt. Irányár: 35.000 euró. Tel. 0740-808-298. (4741-I)

KIADÓ kétszobás apartman az orvosi egyetem közelében. Tel. 0756-044-022. (4756-I)

MISSISSIPPI SZŐNYEGMOSÓ
Szőnyegmosás, -szárítás professzionális módon.
Rögzített padlószőnyeg mosása helyszíni kiszállással.
Kanapé-, ülógarnitúra-tisztítás.
Rendelésért és egyéb információkért hívja bizalommal a 0799-998-899-es telefonszámot. (sz.-I)

A MAROS MEGYEI POSTAHIVATAL alkalmaz személyzetet Nyáradkarácsonba és Havadtőre. Bővebb információ a 0265/224-300-as telefonszámon vagy a www.posta-romana.ro weboldalon a Cariere címszónál. (sz.-I)

TÖMBHÁZLAKÁST és garzont vásárolok készpénzzel. Tel. 0745-423-310. (4764)

ELADÓ kétszobás lakás a Tudorban, azonnal elfoglalható. Tel. 0737-797-975. (4764)

ELADÓ Dedrádszéplakon, a 188. szám alatt ház és melléképület téglából 25 ár telekkel. Ugyanott eladó 23 ár beltelek a házak között, építkezésre, mezőgazdaságra alkalmas. Tel. 0751-172-619. (3/4711-I)

ELADÓ kétszobás tömbházlakás Meggyesfalván, I. emeleten. Tel. 0737-797-975. (4773)

MINDENFÉLE

BIOLÓGIÁBÓL alapos felkészítőt tartok egyetemre, érettségire. telefon 0742-666-631 (4774-I)

KÉSZÍTÜNK, szerelünk: külső műanyag redőnyöket, szalagfüggönyöket, harmonikaajtókat. Tel. 0265/218-321, 0744-121-714, 0766-214-586. (14/4654)

AUTOMATA MOSÓGÉPEK, MOSOGATÓGÉPEK, mikrohullámú sütők, porszívók, főzőlapok, sütők javítását vállaljuk az ügyfél lakásán, bárhol Maros megyében. Kelemen szerviz. Tel. 0265/243-294, 0745-560-092. (4414-I)

FÉMSZERKEZETI MUNKÁT vállalom: kapu, garázsajtó, ablakrács stb. Tel. 0744-966-747. (21642-I)

FUVART, bútorhordást vállalunk személyzettel, külföldre is. Tel. 0749-543-104. (7/3460-I)

VÁLLALUNK: tetőjavítást, cserépforgatást, csatornakészítést, csatornaja-vítást, bádogosmunkát. Tel. 0751-688-336. (8/4554-I)

NYÁRÁDSZEREDÁBAN autó- és székkárpit, ülések, padlószőnyegek, textilborítású ülógarnitúrák tisztítását vállaljuk. Tel. 0740-171-463, 0744-989-144. (6/4626-I)

PARKETTCSISZOLÁST vállalom. Tel. 0747-346-252. (13/4653-I)

INGYENES ENDOKRINOLÓGIAI VIZSGÁLAT. Laborvizsgálat, ultrahangos csontszűrés. Programálás a 0265/311-771-es telefonszámon. (2/4600-I)

VÁLLALUNK bádogosmunkát, tetőkészítést, bármilyen javítást. Tel. 0757-831-459. (9/4674)

VÁLLALUNK tetőkészítést cserépből és lemezből, famunkát stb. Nyugdíjasoknak 15% kedvezmény. Tel. 0758-639-258, Csaba. (2/4680-I)

Eladási hirdetés

Mezőcsávás Polgármesteri Hivatala – CIF 4323586, Mezőcsávás, Fő út 365. szám, tel.: 0265/324-112, 0265/324-212 – Szabó József Levente polgármester, törvényes képviselő által zárt borítékos árverést hirdet egy Benfra 135 B típusú buldoexkavátor eladására. Az ajánlatokat borítékban október 14-én 9 óráig lehet benyújtani, a bizottság 14-én 10 órakor ül össze az ajánlatok elbírálására. Indulási ár 15.000 lej, héával együtt. A legmagasabb árat ígérő ajánlattevő lesz a nyertes. Részvételi díj 100 lej, amit a hivatal kasszájába kell befizetni. A gépet Mezőcsáváson lehet megnézni.

MCA Health Care
ORVOSI LABORATÓRIUM

www.health-care.ro Tel/fax: 0365-882747
Marosvásárhely, Tulipán utca 25. szám

TÁJÉKOZTATÓ

Tisztelt páciensek, tájékoztatjuk Önöket, hogy Marosvásárhelyen, a Tulipán utca 25. szám alatt működő MCA Health Care orvosi laboratórium rendelkezik a Maros megyei egészségbiztosítási pénztári alaphoz származó összeggel **ártámogatott (ingyenes)** orvosi analízisek elvégzésére! Ehhez szükséges küldőpapír a családorvostól/szakorvostól.

Az érdekelteket kérjük, hogy előjegyzés érdekében hívják a 0365-882-747-es telefonszámot hétfőtől péntekig 7–19 óra között, valamint szombaton 8–13 óra között.

Várjuk Önöket!

Pirinyó fergeteges játékfelhívása óvodai és kisiskolai közösségek számára

Érzelemlufik - Az érzelmi intelligenciát fejlesztő társasjáték
-a Meselánc és a Kobak Könyvesbolt közös pályázata-

Fedezzük fel együtt érzelemlufink színes csokrát, annak minden egyes érzelmének sajátosságával, Pirinyó manóvilágán keresztül!

Ajánlott korosztály: 5 – 8 év.

Pályázati felhívás a Maros megyei óvodai és kisiskolai közösségek számára, a Meselánc – irodalmi és dramaturgiai gyerekfoglalkozások szervezője, valamint a Kobak Könyvesbolt együttműködésében. Nevezetek be és nyerjétek el szőnyeg méretű (közel 9 négyzetméternyi), szórakoztató és érzelmi intelligencia fejlesztő társasjátékunkat, valamint a játékot inspiráló 5 kötetnyi Pirinyó könyvesomagot!

Benevezési díj: 120 lej közösségenként

Amit MI NYÚJTUNK cserében:

Minden benevezett közösséghez ellátogatunk irodalmi gyerekfoglalkozásainkkal (időtartam: 1,5 óra), melyeket a gyerekek a Kobak Könyvesboltból is ismerhetnek már, esetleg a Négyszögletű Kerek Erdő nyári irodalmi természetjáró táborunkból hallottak már felőlünk.

A novemberi könyvvásár keretében sorshúzással döntjük el, ki lesz a pályázati felhívás nyertes közössége.

Játsszunk együtt!

ÉRDEKLŐDÉSI ÉS BENEVEZÉSI LEHETŐSÉG:
mail: trombitas.m@gmail.com
tel: 0741533293
facebook: Bota Trombitás Melinda
benevezési határidő: 2019. október 14.

r.a.d.i.o
GAGA
20 éves/ani

therezia
25 éves/ani

Eloadoók/Invitáci
Szabó Előd és a Titán zenekar
Jakab Csaba és zenekara
DJ. Andrei Chelbezan
Janicsák Vica
Vizi Imre
Koszika

2019.
október 14-én,
hétfőn este 7 órától,
Marosvásárhely,
Sportcsarnok.
14 octombrie,
luni ora 19
Sala Sporturilor,
Tg.-Mureș.

A belépés a GAGA ajándéka
Intrare liberă

BÉRELHETŐ telket keresünk Marosvásárhelyen és környékén. Tel. 0753-438-929. (13/4699)

SÍRGONDOZÁST vállalok Marosvásárhelyen és vonzáskörzetében. Idős személyeket akár autóval is kiviszek szeretteik nyughelyéhez. Tel. 0745-318-396. (13/4699)

BETEGÁPOLÁST vállalok Marosvásárhelyen. Tel. 0742-291-609. (4732)

AUTOMATA mosógépeket és hűtőszekrényeket javítok. Tel. 0755-825-502. (4736)

TETŐFEDŐ ácsmester új tető készítését vállalja bármilyen cseréppel, hullámlemezrel, valamint cserépforgatást, felújítást. Tel. 0747-784-020. (4725)

TETŐFEDÉST, szigetelést és bármilyen kisebb javítást vállalunk. Tel. 0744-227-906. (1/4709-1)

MEGEMLÉKEZÉS

Fájó szívvel emlékezünk október 13-án **BARTHA ANDORKÁRA** halálának 25. évfordulóján. Akik ismerték és szerették, gondoljanak rá kegyelettel. Bánatos szülei, testvére családjával. (4743-1)

*Bennünk él egy arc,
egy végtelen szeretet,
amit tőlünk soha senki
el nem vehet.*

*Téged elfelejteni soha nem lehet,
csak muszáj az életet élni nélküled.*

*Nem halljuk a hangod, nem látjuk
az arcod,
hiába szólítunk, te már azt nem
hallod.*

*Virágot viszünk egy néma sírra,
de ezzel téged nem hozhatunk vissza.*

*Tudjuk, hogy nem jössz, de olyan jó várni,
hazudni kell a szívnek, hogy ne tudjon fájni.*

A szentháromsági születésű id. **SZÁSZ MIHÁLYRA** emlékezünk október 8-án, halálának 12. évfordulóján. Emlékét őrzi bánatos felesége, lánya és két fia családjukkal együtt. (4775-1)

Hiába múlnak az évek, nem halnak meg azok, akik szívünkben élnek. Fájó szívvel, s lehajtott fejjel emlékezem október 14-én az elhunyt élettársamra, id. **SIKLÓDI KÁROLYRA** halálának 4. évfordulóján.

Bennem él, s élni fog életem végéig az őszinte, megbízható szív-lélek egyénisége.

Áldott emlékét őrzőm szívemben.

Nyugodj békében!

Márti. (13/4406)

Múlnak a napok, telnek az évek, kik szívből szeretnek, nem felednek titeket.

Fájó szívvel emlékezünk id. **GÁLL ISTVÁNRA**, a drága édesapára, a legjobb nagyapára, aki 35 éve, 1984. október 11-én távozott el közülünk, és drága édesanyámra, nagymamára, a legdrágább dédire, **GÁLL MÁRIÁRA**, akinek 2019. november 12-én lesz halálának 9. évfordulója. A Jóisten nyugtasson békében! Egyetlen lányotok, Rózsika, négy unokátok és két dédunokátok. (4761)

Szomorúan emlékezünk elhunyt szeretteinkre. Már kilenc éve, hogy elveszítettük a kakasdi születésű **IMREH ANTAL**T, a jó nevelőapát, tatit és apóst. Tizenhárom éve, hogy elveszítettük a maros-szentgyörgyi **DOMBI MÁRIÁT** szül. Kerekes, a jó édesanyát, nagymamát és drága jó nagynénit. Kérjük, akik szerették őket, emlékezzenek rájuk szeretettel és tisztelettel. Nyugodjanak békében! Szeretteik. (4766)

Szolgáltatás – Üzleti ajánlat

REDŐNYÖK, SZALAGFÜGGÖNYÖK, GARÁZSKAPUK és egyéb árnyékolástechnikai cikkek, automatizált változatok nagy választékban. Tel. 0265/266-425, 0265/511-439, 0745-379-638. (sz.-1)

TERMOPÁN ablakokat, ajtókat gyártunk és szerelünk német REHAU profilokból. Tel. 0265/266-425, 0265/511-439, 0745-379-638. (sz.-1)

A MAROSVÁSÁRHELYI REFORMÁTUS TEMETŐ teljes körű ellátást biztosít a segélyből (koporsó, szállítás, balzsamozás, temetkezés). Telefon: 0265/215-875, 0365/448-734, 0749-073-534. (20875-1)

TEASÜTEMÉNYEK KÉSZÍTÉSÉRE SZEMÉLYEKET alkalmazunk. Tel. 0745-668-883. (21608-1)

HENI MED CENTER – **Ingyenes orvosi kivizsgálás küldőpapírral:** reumatológia (gerincfájás, térd-, váll- és csípőpanaszok); belgyógyászat. **Kedvezményes árak:** bőrgyógyászat; neurológia; ultrahangos kivizsgálás; allergológia; immunológia; doppleres ultrahangvizsgálat. Tel.: 0770-310-944. Cím: Pr. Dr. Ghe. Marinescu u. 47/3. szám (November 7.). (64091-1)

Az **IMPERIAL WET** csíkszeredai cég C+E kategóriás jogosítvánnyal rendelkező **GÉPKOCSIVEZETŐKET** alkalmaz Németország területén való fuvarozásra, kedvező fizetéssel, Euro 6 kamionokkal. Bővebb információ a 0740-699-527-es telefonszámon. (63941-1)

AUTÓFESTŐT alkalmazunk teljes munkaidővel. Bérezés 3000 lejtől + teljesítmény függvényében. Tel. 0722-567-401. (-1)

A **TIMKO PÉKSÉG** alkalmaz **MUNKÁSOKAT** a pékségbe, **ELÁRUSÍTÓKAT** és **BETEGNYUGDÍJASOKAT** (3-as fokozatú). Tel. 0756-128-310, 0756-128-313. (64068-1)

A **TRIPLAST KFT.** alkalmaz **GÉPKEZELŐKET** (operatori utillaje rotoformare), **VILLANYSZERELŐT**, **HEGESZTŐT** és **TAKARÍTÓNÓT**. Szakmai felkészítést, vonzó bérezési csomagot és előléptetési lehetőséget ajánlunk. Az önéletrajzokat Marosvásárhelyen, a Dózsa György utca 197. szám alatt, a cég titkárságán lehet benyújtani vagy e-mailben a hr@triplast.ro címre elküldeni. További információ a 0742-147-043-as telefonszámon. (64092-1)

MŰEMLEKEK HOMLOKZATÁNAK FELÚJÍTÁSÁRA SZAKOSODOTT KFT. MUNKATÁRSAT keres. Kedvező bérezés. Bővebb információk a következő telefonszámon: 0731-709-613. (64080-1)

IDŐSGONDOZÓI MUNKA AUSZTRIÁBAN! Tapasztalattal rendelkező, németül jól beszélő, komoly gondolkodású, **KÉPZETT ÁPOLÓKAT** keresünk Ausztriába, négyhetes váltásba, hivatalos, szervezett munkára. Tel. 00-43-6-812-056-7069; 00-43-6-886-060-1054, 8-17 óra között lehet érdeklődni. E-mail-cím: kovacsannamari1@hotmail.com (sz.-1)

A **PC HOUSE MUNKATÁRSÁKAT** alkalmaz. Ha érdekel a számítástechnika, és szeretnél a tesztelőcsapatunk tagja lenni, jelentkezz most! Az átlagosnál magasabb kereseti lehetőség! Az önéletrajzokat kérjük e-mailben a jobs@multiplan.ro címre, vagy személyesen a cég székhelyére, a Maros utca 17. szám alá benyújtani. Érdeklődni a 0265/313-888-as telefonszámon. (sz.-1)

SZALAGFÜGGÖNY, roló, külső redőny, szünnyogháló, párkányok szerelése. Telefon: 0744-504-536. (64124)

TERMOPÁN nyílászárók, vasajtók, szalagfüggönyök javítása és beállítása. Telefon: 0744-504-536. (64124)

SZABÓMŰHELYBE VARRÓNŐKET alkalmazunk. Tel. 0742-298-872. (21576)

Ki szívünkben él, nem hal meg soha.

Fájó szívvel emlékezünk október 14-én a drága gyermekre és édesapára, **BAKÓ DEZSŐRE** halálának ötödik évfordulóján. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes! Édesanyja és fia, Szabolcs. (-1)

„Fordítsd az arcod a nap felé, és minden árnyék mögéd kerül.”

(Walt Whitman)

Szomorúan emlékezünk október 13-án szeretett édesapánkra és nagyapánkra, a mezőcsávási **VITÁLIS KÁROLY** tanító bácsira halálának második évfordulóján. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes! Szerettei. (4768-1)

Váratlanul jött a halál, búcsú nélkül mentél el, álmodd csendben örök álmod, soha nem feledünk el.

Fájó szívvel emlékezünk **CSISZÁR MIHÁLYRA** halálának kilencedik évfordulóján. Szerettei. (4769-1)

ELHALÁLOZÁS

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy a szeretett feleség, édesanya, testvér, sógornő, rokon, szomszéd és jó barát,

MIHÁLY MARGIT
szül. Szabó

életének 71. évében elhunyt. Temetése 2019. október 12-én, szombaton 13 órakor lesz a nyárádszentsimoni gyászházától. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes!

A gyászoló család. (4778-1)

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS

Köszönetünket fejezzük ki mindazoknak, akik fájdalomunkban velünk együttéreztek a drága feleség és édesanya, a 78 éves **FODOR GABRIELLA** elhunytá alkalmából. A gyászoló család. (4752-1)

OPTICA OPTOFARM
A látás szakértője

Szolgáltatásaink:

- kontaktlencse-felírás és rendelés
- ingyenes szemüvegfelírás komputeres szemvizsgálattal
- mindenik szaküzletünk orvosi szakrendelővel van felszerelve, ahol teljes szemvizsgálatot végzünk, a pácienseinket küldőpapír nélkül fogadjuk
- a gyerekvizsgálatokat speciális fotorefraktométerrel végezzük (kellemetlen pupilatágítás nélkül, távolsági fotózással)
- kötelező éves szemvizsgálatok cégek részére
- korszerű számítógép-vezérlésű japán NIDEK gépekkel bármilyen kerettípusba bedolgozunk plasztik- és üveglencsét egyaránt (gyors, olcsó és precíz munkával)
- szemüvegjavításokat végzünk (keretek forrasztása)
- új amerikai készülék látásjavításra, kancsalságra
- terápiák betegség és sérülés utáni rehabilitációra, memória-, reflexek, mozgás- és tanulászavarok javítására

Marosvásárhely:

- ▲ Posta utca 3. sz. Tel: 0265/212-304, 0365/410-555
- ▲ 1918. Dec. 1. sugárút 49. sz. Tel: 0265/263-351, 0365/410-557
- ▲ Rózsák tere 53. sz. Tel: 0265/250-120, 0365/410-559
- ▲ Dózsa György utca 64-68. sz. (a Kaufland udvara). Tel: 0265/265-205
- ▲ Köztársaság tér 5. sz. Tel: 0365/430-939

Szászrégen:

- ▲ Iskola utca 11. sz. Tel: 0265/512-042, 0365/410-558

Szováta:

- ▲ Fő út 196. sz. Tel: 0265/577-282, 0742-100-323

LAM, hiteles megoldások!

LAM
MICROCREDIT - MIKROHITEL

tel.: 0265-220-099
www.lammikrohitel.ro

A Marosvásárhelyi Nyugdíjasok Önszegélyző Pénztára

kölcsönöket nyújt kedvező feltételekkel 12 és 24 hónapos futamidőre.

Az érdeklődőket szívesen látjuk székhelyünkön, Marosvásárhelyen, a Bolyai utca 36. szám alatt, naponta 7-14 óra között.

**ŐSZI KÉSZLET KIÁRUSÍTÁS
40% KEDVEZMÉNNYEL!**

A KÉP ILLUSZTRÁCIÓ!

A VÉTELÁR 80% ELŐLEGBEFIZETÉS ÉS 2020 ÉVI KIVITELEZÉS ESETÉN ÉRVÉNYES!

transGranit
Gránit síremlékek forgalmazása

NYÁRÁD TŰ, FŐ ÚT, 446/B (KÖZEL A SÖRGYÁRHOZ),
TEL: 0265-328663, 0738-795191,
WWW.TRANSGRANIT.COM

AZ AKCIÓ NOVEMBER 30.-IG, VAGY A KÉSZLET EREJÉIG ÉRVÉNYES!

Spălătorie și detailing auto
Beltrand
autómosó és -kozmetika

- külső-belső tisztítás
- kárpittisztítás, polírozás, viaszozás
- szőnyegmosás

**Marosvásárhely
Predeal u. 97 sz.**

Telefon: 0265/223-902
0740-393-060

Târgu Mureș	88,71	Szováta	102,71
Marosvásárhely	88,71	Szováta	102,71

r . a . d . i . o

Reghin	94,71	Sighișoara	104,31
Szászrégen	94,71	Begásvár	104,31

Üzleti sikereinek titka:
a jó **REKLÁM!**

Hívásunk a NÉPÚJSÁGOK.
Maros megye legnagyobb napilapján!

Síremlékek minőségi gránitból

Marosvásárhely,
Gát utca 9 szám

Nyitvatartás:
hétköznap 8 - 16
Tel: 0723 524 737

5520 LEI

Az ár nem tartalmazza a kivitelezési munkálatok díját.

ABSOLUT GRANIT
Síremlékek Minőségi Gránitból

A Garabontzia Könyvkiadó gondozásában megjelent

Konrád Béla Jöttem – láttam – győztem: dolgozni és elmélkedni.

Kolozsvár 1928–2018 Marosvásárhely című önéletrajzi műve.

Kilencven év alatt pályafutása során volt tanár, tanfelügyelő, kultúr-igazgató, és bevallása szerint „mindezek alatt a történeteket és a tapasztalataimat próbáltam megörökíteni utódaim számára, és immár minden érdeklődő okulására és elgondolkoztatására. Talán nem hiába.”

Megrendelhető a garabontzia@gmail.com e-mail-címen vagy telefonon a 0365-730-760-as számon.

Akár a könyvesboltból is elvihető: Marosvásárhely, Forradalom utca 4. szám.

NON STOP
állunk rendelkezésedre!

RexoGold
a te zálogházad

Str. Frantz Liszt nr. 11
Telefon: 0265 - 25.11.11
Mobil: 0748 - 25.11.11
www.rexogold.ro

*A képeken látható termékek csak szemléltető jellegűek